

#51

prijs 1,50 euro | jaar 55 | sept-okt 2011

BELGIE-BELGIQUE
P.B. 1/9352
AFGIFTEBUREAU
BRUSSEL 7
P006555
SEPT-OKT 2011

rood

WERKLOOSHEID,
LOONINLEVERING,
ARMOEDE...
TIJD VOOR
ACTIE!

- 3 **Storm op komst!**
door Céline Caudron en Thomas Weyts
- 4 **Kern tegen periferie in de Europese Unie** *door Eric Toussaint*
- 6 **Wie is verantwoordelijk voor de Griekse tragedie?**
door Georges Kopp
- 8 **Beweging van de Verantwoordigden eist dat ze het allemaal afbollen!** *door Georges Kopp*
- 9 **Sloveense bevolking tegen de verhoging van de pensioenleeftijd**
door Lucien Perpète
- 10 **Een generatie in onzekerheid** *door Guy Van Sinooy*
- 11 **De sociale zekerheid is van ons!** *door Jean-Marie Piersotte*
- 12 **Stop de commercialisering in de zorg** *door Bruno De Wit*
- 13 **De vijf van BBTK: Bernadette blijft strijdbaar!** *door Bert Inwood*
- 14 **Di Rupo kiest voor pure sociale afbraak** *door Peter Veltmans*
- 16 **Begroting 2012: minder democratie, meer debacratie**
door Daniel Tanuro
- 18 **Van sp.a-Rood naar Rood!** *"Een kwalitatieve sprong naar linkse politiek op massa-schaal"* *door Peter Veltmans*
- 20 **Utdrijving en repatriëring van Afghaanse hongerstakers**
door David Biele
- 22 **Obama's pact met Republikeinen is aanval op Amerikaanse arbeidersklasse** *door Mark Kilian*
- 23 **De Arabische lente: revolutie of revolutie? Interview met Robert Soeterik** *door Grenzeloos*
- 24 **Opstand, repressie en het imperialisme: Syrië op een kruispunt**
door Mona Doble
- 26 **Waarom is er honger in de Hoorn van Afrika?** *door Esther Vinas*
- 28 **Niet vergeten, niet vergeven: de strijd voor de waarheid in Honduras** *door Ellen Vervyt*
- 30 **Duitsland zegt waarwel tegen kernenergie, maar niet tegen fossiele brandstoffen** *door Daniel Tanuro*

cover / back cover

fotomontage: Little Shiva

Werken mee aan dit nummer:

David Biele, Jean-Marie Piersotte,
Bruno De Wit, Daniel Tanuro, Guy Van Sinooy, Eric Toussaint, Willem Bos, Little Shiva, Olivier Bonfond, Jean-Claude Van Nieuwenhuysse, Georges Kopp, Lucien Perpète, Peter Veltmans, Flavia D'Angeli, Esther Vivas, Ellen Vervyt, Mark Kilian, Mona Doble, Thomas Weyts.

Rood is het tijdschrift van de SAP Socialistische Arbeiderspartij, Belgische afdeling van de Viende Internationale.

Contactadres: Plantinstraat 20
1070 Brussel, info@sap-rood.be
Abonnement: 1,50 per nummer, 80 voor 6 nummers (per jaar)

Gedrukt te starten
op het rek nummer 001-072845157
van de Vorming Leon Lesoil
Plantinstraat 20, 1070 Brussel
IBAN BE09 0010 7284 5157
BIC BNP Paribas Fortis: GEBABBBB
mention "Rood"

Rood wordt uitgegeven door de Vorming Leon Lesoil
v.u. A.Riera

www.sap-rood.be

Storm op komst!

door Céline Caudron en Thomas Weyts

De opstand van de volkeren in de Maghreb en het Midden-Oosten betekende een serieuze opsteker voor de uitgebluten en onderdrukten van deze wereld. De "Arabische lente" gaf opnieuw hoop. Hij toonde dat het nog kan... Om verantwoordigd te zijn, ons zelf te organiseren, te strijden, ja, zelfs te winnen.

Intussen heeft deze bewustwording ook het Europese vasteland bereikt, twee jaar na de zwaarste crisis van het kapitalisme in decennia. En dat op een moment

dat de besparingsmaatregelen die het systeem moeten rechthouden steeds bredere lagen van de bevolking in de miserie duwen.

Midden mei zagen we een massale sociale beweging losbarsten in de Spaanse Staat. De "indignados", de "verontwaardigden", lieten met luide stem hun afkeuring blijken van een politieke kaste die plat op de buik gaat voor de financiële markten te koste van de bevolking. Ze kwamen massaal en spontaan op straat, organiseerden zich zelf, bezetten de grote pleinen, hielden grote volksvergaderingen.... Sindsdien blijven ze proberen nieuwe krachtsverhoudingen tot stand te brengen in het land, en blijven ze opkomen voor "echte democratie, nu!"

Kort daarop kwamen ook in Griekenland de "verontwaardigden" op straat. Hier ent de beweging zich op de mobilisaties en massastakingen tegen het soberheidsbeleid die het land al maanden door elkaar schuudde. De soberheid werd opgelegd door

de "Troika" onder het voorwendsel van het terugdringen van de overheidschuld. De steeds dieper wordende politieke crisis in Griekenland toont goed aan in welke mate de regering vervreemd is van de dagelijkse realiteit en de belangen van de mensen die ze beweert te vertegenwoordigen.

In Italië boekten enkele massale volksbewegingen in juni een mooie overwinning met de gewonnen referenda over de kernuitstap en tegen de privatisering van de watervoorziening. Tegen alle pogingen tot sabotage van de macht in, haalden ze hun slag thuis, en gaven ze Berlusconi een stieverige oplawaai.

Het lijkt misschien veraf, exotisch zelfs. België zit al meer dan een jaar in een politieke crisis waar maar geen eind aan lijkt te komen, en die het land in een diepe apathie lijkt te drijven. Bij ontstentenis van een nieuwe federale regering blijven de besparingsmaatregelen voorlopig verspreid en beperkt. De zwakke reacties, in verbeelde slagorde, vanuit de arbeidersbeweging en de bevolking zijn nauwelijks vergelijkbaar met wat in het Zuiden van Europa en het Midden-Oosten aan de gang is.

Toch loopt ook hier de temperatuur op. De Europese Commissie oefent druk uit om ook België een zwaar besparingsplan te laten aannemen. Het systeem van de index ligt onder vuur. De werkloosheidsuitkeringen moeten in de tijd beperkt worden, de ontslag moet makkelijker worden gemaakt, de tewerkstelling in de openbare diensten moet worden teruggeschrond, enz. De N-VA en de liberalen in Vlaanderen en Frankrijk België zijn in oprechte vervoering, en willen niet liever dan dit programma te mogen uitvoeren. De christendemocraten, groenen en sociaaldemocraten trekken een zuur gezicht, tonen zich soms zelfs verontwaardigd, maar maken zich toch alvast op om plat op de buik te gaan, in naam van het "realisme", de "competitiviteit" en de "Europese discipline". Dezelfde houding die ze al jaren aannemen, trouwens.

We komen in een nieuwe periode terecht, met onstuimiger weer, ook in België. Er staan ons aanvallen met een nooit omvang te wachten, met een

duidelijk doel: komaf maken met wat ons rest van de welvaartstaat, de afbraak van sociale rechten die door decennia strijd werden verkregen, de mensen schrik aanjagen zodat ze niet in verzet komen en het soberheidsbeleid als onafwendbaar aanvaardden. Alle Europese regeringen zingen vandaag het zelfde neoliberale refrein. Zij gaan niet zomaar plooiën.

Het patronaat is minder dan ooit bereid tot compromissen. Het "sociaal overleg" is meer dan ooit voorbijgestreefd en contraproductief om onze belangen als werkende bevolking te verdedigen.

Maar de vakbondsleidingen blijven aan hun catastrofale koers vasthouden, zonder wilskracht, zonder strategie en zonder actieplan om de eisen die ze nochtans naar voor schuiven, hard te maken.

De volkeren van de Arabische Wereld, de Spaanse Staat, Griekenland of Italië hebben, elk op hun manier en op hun niveau, hun collectieve slagkracht getoond. Ze doen zelf aan politiek, stellen de heersende machten massaal aan de kaak. We kunnen ook hier heel wat van ons leren! De inspiratie uit het Middellandse Zee-gebied kan ons helpen om ons eigen sociale verzet op te bouwen.

Het komt er op aan van, vanaf vandaag, te werken aan een brede bewustwording over de inzet van de aanvallen die op ons afkomen. We moeten van onze vakbonden eisen dat ze hun rol spelen, en opnieuw hun plaats vinden op straat en in de bedrijven, zonder zich eerst af te vragen of het de "politieke vrienden" niet in verlegenheid zal brengen. De vakbonden moeten in gemeenschappelijk front een Operatie Waarheid lanceren over wat de werkende bevolking al werd ontnomen, en wat ons nog te wachten staat.

We moeten de arbeidersbeweging en alle "indignados", "verontwaardigden", van deze maatschappij samen krijgen, om samen democratisch een actieplan uit te werken. Samen voor een sociaal en ecologisch noodplan! De weg is lang, het weer erg wisselvallig. Vanaf nu allemaal samen in actie om onze sociale paraplu en ons solidaire windscherm te redden! ■

foto: hostia la victoria - Little Shiva www.littleshiva.com

Kern tegen periferie in de Europese Unie

door Eric Toussaint!

Mee doen met de Europese Unie was behoorlijk populair bij de bevolking van de omringende landen in de jaren 1980 tot 2004, Portugese, Griekse en Spaanse burgers zagen de EU als een garantie voor democratische stabiliteit na een periode van dictatuur.¹ Daarnaast werd de unie gezien als bron van welvaart, de eerste jaren na de aansluiting kende een significante geldstroom van de rijke landen naar de nieuwe leden rond de Middellandse Zee.²

In het eerste decennium van deze eeuw was deelname aan de EU ook populair vanwege de stijging van de koopkracht, hoewel de financiering op krediet plaatsvond. De aansluiting van de voormalige Oostblok landen was vergelijkbaar met de zuidelijke: een garantie voor politieke stabiliteit, mogelijkheden om te reizen, elders een beter betaalde baan te vinden en geld te lenen. Al snel nam de geldstroom echter af en sommige productiesectoren, zoals de landbouw, krompen snel vanwege de concurrentie met de verder geïndustrialiseerde West-Europese agribusiness.

Het omslagpunt in de populariteit van de EU was 2008-2010. Dankzij de Europese Commissie, die de ene na de andere neoliberale maatregel nam om de "vrije en onvervalste concurrentie" te waarborgen, dankzij de euro-crisis en de economische crisis nam de kritiek in brede lagen van de bevolking toe.

Rem op integratie

Op wereldschaal bestaat een hiërarchische verhouding tussen de 'kern' (de triade Verenigde Staten, EU en Japan) en de 'periferie', de zogenaamde ontwikkelingslanden. Op Europese schaal is een soortgelijke verhouding te vinden. De kern bestaat uit de machtigste landen: Frankrijk, Duitsland, Engeland, Italië en de Benelux. De periferie moet buigen voor de beslissingen van de kern en bestaat uit landen in het zuiden en het oosten van de EU en niet te vergeten Ierland in het westen. Kijken

we alleen naar de zestien eurolanden, dan is de periferie Portugal, Ierland, Griekenland en Spanje.³ De afkorting PIGS geeft aanleiding tot voor de hand liggende racistische woordspelingen.

De EU weigert een beleid te ontwikkelen om de economische verschillen tussen de kernlanden en de periferie recht te trekken. Die structurele verschillen belemmeren het verdere integratieproces in de unie.

De afgelopen tien jaar heeft Duitsland (Nederland en Oostenrijk trouwens ook) een neo-mercantilistisch beleid ontwikkeld: de vergroting van de export binnen de EU door de lonen te verlagen. In september 2010 had Duitsland 7,3 miljoen deeltijdwerknemers met een maandsalaris onder 400 euro.⁵ Op die manier is haar concurrentievermogen in verhouding tot de handelspartners duidelijk gestegen.

Dat geldt in het bijzonder voor landen als Griekenland, Spanje, Portugal, maar ook voor niet-eurolanden als Roemenië, Bulgarije en Hongarije. Die landen hebben stijgende tekorten in de handelsbalans ten opzichte van Duitsland en andere landen van de kern. Het handelsoverschot van de kernlanden gaat ten koste van de periferie.

Rol private sector

Financiële tekorten - zowel private als van de overheid - dienen te worden gecompenseerd met externe middelen: buitenlandse investeringen of schulden (bijvoorbeeld leningen). Private tekorten blijken de oorzaak van het huidige balanstekort. Behalve in Spanje waren de buitenlandse investeringen gering en boden dus weinig compensatie. Banken te verstrekken en multinationals uit de kern veroorzaakten kapitaalexport - wat ook compenseert - door winst nemen. In sommige Oost-Europese landen zoals Hongarije, Slowakije en Tsjechoë is deze winstexport belangrijker dan de buitenlandse investeringen.⁶

We kunnen dus stellen dat de schulden van de landen in de periferie voornamelijk zijn veroorzaakt door de private sector in de EU. Het onvermogen om te concurreren met de kern leidde tot schulden van ondernemingen uit de periferie bij banken in de kern. Hierbij speelt de financiële sector in de periferie, sterk gegroeid sinds de toetreding tot de eurozone, een belangrijke rol. In deze landen groeide de consumptie explosief en in sommige (Spanje, Ierland, Hongarije, Roemenië, Bulgarije) barstte uiteindelijk de onroerendgoedgezooibel.

Schuld en winst

Ondertussen stijgt de rente op de leningen van landen uit de periferie hand over hand. De renteverhoging leidt tot een verdere verzwakking van deze landen en tot winst in de kernlanden. Die winst is voor private financiële instellingen en voor overheden in de landen. De kern is "hulpplannen" die bestaan uit leningen tegen 5,2 procent rente, zoals dat voor Griekenland het geval was. Duitsland, Frankrijk en Oostenrijk lenen zelf tegen 2 procent rente en verstrekken leningen tegen 5,2 procent.

De financiële markten eisen dubbele of drievoudige rente vergeleken met 2007-2008, de geleende bedragen zijn indrukkend. Het aan Griekenland, Ierland en Portugal geleende geld keert terug bij de banken in de kern met een rente boven de 10 procent. Een regelrechte stroom van middelen van de periferie naar de kern.

Daarnaast bestaat er een groot verschil in productiviteit tussen Duitsland en landen in de periferie. Volgens Marx leidt een verschil in ontwikkeling van productiemiddelen ook tot ongelijke wichtige internationale handel: "Kapitaal geïnvesteerd in buitenlandse handel kan een hogere winstboel voortbrengen, omdat het concurreert met waren die geproduceerd zijn met minder ontwikkelde productiefaciliteiten, zodat het meer gevorderde land zijn goederen verkoopt boven hun waarde,

hoevel dlijdt nog goedkoper dan hun concurrenten.

In zoverre de arbeid van het meer gevorderde land hier is gevaloriseerd (nuande is gevormd) als arbeid van een hoger specifiek gewicht, stijgt de winstvoel, omdat arbeid die niet betaald is als kwalitatief hoger, evenveel als zodanig verkocht is. Dezelfde relatie kan gelden voor het land waaraan goederen geëvoort worden en waaraan goederen worden geëvoort. Dat wil zeggen zo'n land geeft meer gematerialiseerde arbeid dan het ontvangt, hoewel het toch de goederen in kwestie goedkoper ontvangt dan ze zelf zou kunnen produceren." ⁷

Een ander, solidair Europa

We moeten af van verschillende regels in de Europese verdragen die over de EU, de Europese Centrale Bank (ECB) en de eurozone gaan. Zo verbieden artikels 63 en 125 van het Verdrag van Lissabon kapitaaltransport en steun aan landen in biliteits- en Groeiact. Een democratisch weigend proces vormt regels voor solidariteit tussen volken en houdt rekening met werkgelegenheid en milieu.

Het monetaire beleid is aan herziening toe, net zoals de status van de ECB. De onmacht van de politiek om de ECB te dwingen meer geld in omloop te brengen, is een ernstige handicap. De EU heeft een grote fout gemaakt door de ECB boven de regeringen en dus boven iedere democratische controle te stellen. Nu zijn we ondergeschikt aan het geld en niet omgekeerd.

Een Europa gebaseerd op solidariteit en samenwerking moet af van de concurrentie die alle voorzieningen afbrekt. De neoliberale logica heeft de crisis veroorzaakt en alle sociale indicatoren staan in het rood: minder sociale bescherming, minder banen, minder openbare diensten. De minderheid die van crisis profiteert, doet dat door rechten van anderen in te perken. De schulden worden beloond en slachtoffers gestraft.

Een democratisch Europa, gebaseerd op eerlijke sociale en fiscale principes, maakt keuzes die de levensstandaard verbeteren, vermindert de uitgaven voor defensie, verlaagt de NAVO en kiest voor duurzame energie. Bovendien moet het afgevoerd zijn met "Fort Europa". Europa moet een betrouwbare en werkelijk solidaire partner worden voor de bevolking van de zuidelijke landen. ■

1. Voorzitter van Comité for the Cancellation of the Third World Debt (CADTM) België. Vertaling uit het Frans Christine Rogoulle, Nederlandse bewerking van Tuit. Oorspronkelijke tekst: www.cadtm.org/Core-is-Periphery-in-the-EU.
2. Salazar en Castano's regimes in Portugal (1933-1974), Franco's dictatuur in Spanje (1939-1975), de militaire junta in Griekenland (1967-1974).
3. Mee doen met de EU was duidelijk minder populair bij rijke noordelijke landen zoals Engeland en Scandinavië.
4. In 1999 waren de elf eurlanden: België, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal en Spanje. Griekenland volgde in 2001, Slovenië in 2007, Cyprus en Malta in 2008. Slouchte in 2009 en Estland in 2011.
5. Frédéric Lemaître in Le Monde, 17 May 2011.
6. Ozlem Onaran, "Fiscal Crisis in Europe or a Crisis of Distribution?", Department of Economics, SOAS Discussion Paper n° 18, 2010.
7. Karl Marx, Capital Book III, part III (The law of the tendency fall in the rate of profit) Chapter 14 (Countenancing Factors) paragraph 5 Foreign Trade. Vertaling: Stijn Massop.

Wie is verantwoordelijk voor de Griekse tragedie?

→ door Willem Bos

Voor de meeste burgerlijke media en politici hebben "de Grieken" zelf schuld aan het sociale drama dat zich daar afspeelt. Het is de eigen luiheid en corruptie waar de Grieken nu de wranghe vruchten van plukken. Die leugenachtige voorstelling van zaken is aan de hand van de feiten makkelijk te ontzenuwen, maar de vraag blijft wie dan wel de daders zijn. En kunnen we het zelfde niet elders ook verwachten?

Grieken werken gemiddeld meer uren per jaar dan andere burgers van de Europese Unie en ze gaan gemiddeld later met pensioen. Dat de arbeidsproductiviteit van de Grieken aanzienlijk onder het Europese gemiddelde ligt komt omdat ze met een sterk verouderd productieapparaat werken, niet vanwege de luiheid van de Grieken. Ook het overheidsapparaat is in Griekenland niet buitensporig groot, het percentage ambtenaren is er vrijwel gelijk aan dat in een land als Nederland. Hoe komt het dan dat de Griekse staatsschuld zo hoog is opgelopen?

In de eerste plaats is Griekenland, net als de andere landen in de periferie van Europa, de dupe van de ongelijkmatige economische ontwikkeling in Europa. Ze zijn de dupe van het export-succes van met name de Duitse economie gebaseerd op de lage lonen en de hoge arbeidsproductiviteit van de Duitsers.

Maar bij het oplopen van het overheidstekort en de staatsschuld van Griekenland spelen nog een aantal andere factoren. Kijken we eerst naar de inkomsten. Er wordt in Griekenland weinig belasting betaald, dat klopt. En dan met zijn daarvoor weinig betrouwbare cijfers beschikbaar maar het is bekend dat Griekenland beschikt over één van de grootste handelsloten ter wereld, goed voor 20 tot 40 procent van het totale wereldvolume. Door de schatrijke reders die deze duizenden schepen bezitten wordt geen of nauwelijks belasting betaald en dat geldt ook voor vele andere Griekse- of in Griekse enland actieve bedrijven.

Wapens, spelen en corruptie

Over de uitgavekast van het Griekse staatshuishoudboekje valt ook het één en ander te zeggen. Ook hierover zijn geen erg harde cijfers te vinden maar aanwijzingen des te meer. Sinds begin jaren tachtig is Griekenland de grootste wapenimporteur in Europa en de vijfde van de wereld.

Het land koopt jaarlijks voor zo'n zeven miljard euro aan wapens, hoofdzakelijk in Duitsland en Frankrijk. De Griekse aankopen vormden nog in 2010 13 procent van de totale Duitse wapenexport en 12 procent van de Franse wapenexport.

Nu wil het toeval dat de Griekse staatsschuld voor een groot deel in handen is van Duitse en Franse banken waarvan bekend is dat ze aanzienlijke belangen hebben in de wapenindustrie in hun land. Het zou dus heel goed kunnen dat dezelfde banken die Griekenland geld hebben geleend ook geprofiteerd hebben van de wapens die vervolgens van dat geld zijn gekocht. En is dat allemaal volgens de regels gegaan?

Griekenland is zoals bekend een land waar overheids corruptie niet onbekend is. Als dat op kleine schaal gebeurt, is het niet onaannemelijk dat het ook op grotere schaal plaatsvindt. Daarvoor zijn er ook de nodige aanwijzingen. Zo is er een onderzoek aan de gang naar de vraag waar de oud minister van Defensie Akis Tsouatzopoulos zijn miljoenenvilla van heeft betaald. De verdenking is dat hij miljoenen euro's incasseerde in ruil voor een miljardendeal ontrent de aankoop van Duitse duikboten. In januari concludeerde een parlementaire onderzoekscommissie dat het Duitse bedrijf Siemens Griekse politici, partijen en ambtenaren voor naar schatting 100 miljoen euro heeft omgekocht, onder meer om de digitalisering van het Griekse telefoonnet in de jaren negentig te mogen doen.

Hetzelfde Siemens wordt genoemd in verband met de Olympische spelen die in 2004 in Griekenland werden gehouden. Oorspronkelijk was er op de Griekse begroting twee miljard euro uitgetrokken voor dit evenement. Uiteindelijk heeft

het de Grieken naar schatting maar liefst het tienvoudige gekost: twintig miljard. Siemens leverde de elektronische apparatuur voor het sportfeestje, en op die post waren er grote overschrijdingen. Ook andere bedrijven lijken door middel van corruptie enorm geprofiteerd te hebben van de Olympische miljoenen.

Een audit naar de schulden

Het is dan ook niet verwonderlijk dat steeds meer Grieken zich afvragen waarom zij zouden moeten bloeden voor schulden van de staat waar zij geen enkele verantwoordelijkheid voor dragen

en waarbij omkoping waarschijnlijk een belangrijke rol speelt. Er is dan ook een groeiende steun voor het voorstel voor het invoeren van een moratorium op over de schulden), gecombineerd met een onderzoek naar de herkomst van de schulden. Hoe zijn ze ontstaan, wie is welke verplichtingen aangegaan en waren die rechtmatig? Dat zijn vragen waarop steeds meer Grieken het antwoord willen weten.

De twee grote politieke partijen in Griekenland – die samen verantwoordelijk zijn voor het beleid van de afgelopen decennia – voelen natuurlijk niets voor een dergelijk onderzoek en ook de gelschietters willen er niets van weten. Maar onder de Grieken groeit de aanhang voor een dergelijke aanpak. In verschillende Latijns Amerikaanse landen is ervaring opgedaan met een dergelijke "debt audit". In Ecuador leidde dat er in 2008 toe dat 70 procent van de buitenlandse schuld als onwettig werd aangemerkt en geschrapt.

Een dergelijke aanpak heeft grote voordelen ten opzichte van een "gewone" herstructurering van de buitenlandse schuld. In het laatste geval is er sprake van een land dat niet in staat is de aangegane schulden te voldoen. In het eerste geval weigert het land de schulden te voldoen omdat ze die als onwettig beschouwt.

Dictatuur van de financiële markten

Zolang de schulden van Griekenland niet voor een heel groot deel geannuleerd

worden zakt het land steeds verder weg in het economische moeras. Meer dan de helft van de uitgaven van de Griekse staat bestaat nu al uit rente op de schuld. Door het draconische bezuinigingsprogramma zakt de Griekse economie steeds verder in. Daarmee zit Griekenland nu in een zelfde situatie als die we kennen van landen met grote schulden in de Derde Wereld. Op de uitstaande schuld moet een flinke rente worden betaald. Alleen al om de rente te kunnen betalen moeten er steeds meer leningen worden afgesloten en zo wordt de schuldenlast steeds groter. Aan het verstrekken van leningen, ook de zo genoemde noodleningen van de Europese Unie en het Internationaal Monetair Fonds, wordt flink verdiend. De verstrekkers van de leningen en hun zaakswaarnemers (de EU, het IMF en de Europese Centrale Bank) leggen hun slachtoffer een moordenaar bezuinigingsprogramma op.

Wat we nu in Griekenland zien is een duidelijk een voorbeeld van de dictatuur van de financiële markten. De parlementaire democratie wordt niet afgeschaft, maar van zijn inhoud ontdaan. De belangrijke beslissingen worden gedictéerd door de financiële markten, en genomen door hun waterdragers. Het zelfde zagen we bij de Portugese verkiezingen van juni. De kiezers konden in alle vrijheid hun stem uitbrengen. Maar de twee grote partijen, de regerende Socialistische Partij en de rechte PSDP, hadden wel beide van tevoren moeten beloven dat ze het dictaat van de financiële markten zouden accepteren. Ze moesten akkoord gaan met een nauwkeurig onschreven bezuinigingsprogramma – anders zouden ze niet in aanmerking komen voor de noodlening van 78 miljard euro.

Ook bij de met zo veel spanning gevolgde debatten in het Griekse parlement konden de "volksvertegenwoordigers" in alle vrijheid debatteren en hun stem uitbrengen, maar als ze niet tegemoet zouden komen aan de wensen van de financiële markten zou de wraak van de markt genadeloos zijn, zo werd duidelijk gemaakt. Het zijn dus niet de kiezers of de volksvertegenwoordigers die de koers van het land bepalen, maar de door niemand gekozen bureaucraten van de EU, de Europese Centrale Bank en het IMF. 'De soevereiniteit van Griekenland zal sterk beknod moeten worden', zei Jean-Claude Juncker, sinds 2005 voorzitter van de eurogroep en minister-president van het belastingparadijs Luxemburg, nadat onder zijn leiding besloten was dat er 12 miljard

euro van de toegezegde lening zou worden overgemaakt.

Griekenland is overal!

Steeds meer Grieken realiseren zich dat de inzet van hun strijd niet beperkt is tot het behoud van hun levenspeil, de strijd tegen bittere armoede, maar uiteindelijk gaat om de vraag wie het in hun land voor het zeggen hebben: de corrupte politici en grote ondernemers, de buitenlandse bureaucraten of de Griekse bevolking zelf. In de rest van Europa is dat uiteindelijk niet anders. We bevinden ons in een algemene systeemcrisis van het kapitalisme. De precieze vorm die deze crisis aanneemt verschilt per land. Maar de manier waarop het kapitaal reageert is overal het zelfde: de bevolking moet opdraaien voor de crisis. Op dit moment ligt Griekenland het meest onder vuur, binnenkort kan dat een ander land zijn. Verspreid over Europa komt de bevolking in verzet tegen de bezuinigingspolitiek en de dictatuur van de financiële markten. Overal in Europa put men daarbij inspiratie uit het strijdbare verzet van de Grieken. Overal in Europa realiseert men zich: Griekenland is overal! ■

Dit artikel verscheen eerder op de website van Grenzeloos.

Foto's: demonstrations in Syntagma Square

Beweging van de Verontwaardigden eist "dat ze het allemaal afbollen!"

→ door Georges Kojf

Sinds 25 mei is Griekenland, in het spoor van de Spaanse beweging van "verontwaardigden", het theater van een volksmobilisatie van een nooit geziene omvang. Bezettingen, volksvergaderingen en bijeenkomsten met geregeld duizenden personen op openbare plaatsen in heel het land volgen elkaar in sneltempo op.

Op 29 mei betoogden zo'n 100.000 mensen op het sinds dan bekende Syntagma-plein (Grondwet) in Athene tegenover het parlement. Op dinsdag 31 mei betoogden 's avonds opnieuw 50.000 mensen op het Griekse "Puerta del Sol" en verhiinderden gedurende vele uren de uitgang voor de parlementairen die zich in het parlement bevonden. Op 5 juni waren ze nog talrijker. De staking van de openbare diensten op 15 juni werd op grote schaal opgevolgd en ging gepaard met massabetoelingen in de grote steden.

Mislukking van de aanpassingspolitiek...

Deze volksmobilisatie kwam tot uitbarsting op het moment dat de regering probeerde tot een akkoord te komen met de "Troika" om op die manier een vijfde "hulp" schijf van 12 miljard € te deblokkeren. In 2010 werd Griekenland gedwongen om hulp aan de "Troika" te vragen. Griekenland kreeg een lening van 110 miljard €, gespreid in de tijd gekoppeld aan een kolossaal besparingsplan.

Dit laatste heeft uiteraard een "sociaal bloedbad" aangericht door duizenden jobs in de openbare diensten te schrappen, de pensioenen, sociale uitkeringen en lonen te verlagen, in jiltempo privatiseringen door te drukken en de levensstandaard en de sociale rechten van de Griekse werknemers af te bouwen. In 2010 zag de bevolking haar inkomsten met 9% dalen. De officiële werkloosheidscijfers stegen van 9% in 2009 naar meer dan 13% in 2011. Ondanks (of eerder ten gevolge van) al

deze "opofferingen", is de economie er slechter aan toe dan vroeger, bedraagt het begrotingstekort 10,5% en zal de openbare schuld tot 166% van het BBP stijgen in 2012. Het weze duidelijk hun "remedie" is erger geworden dan het "kwaad".

Het goed geoliede chantagemechanisme, de bedreigingen en verklaringen over de "noodzakelijke en onvermijdelijke opofferingen" die "aan allen" gevraagd worden, werken niet langer. De mensen hebben begrepen dat de oorzaken van de schulden crisis niet liggen bij de lonen van de ambtenaren of in de sociale uitgaven, maar wel bij de redding van de banken, de fiscale geschenken aan het patronaat, de nutteloze werken, de zeer hoge militaire uitgaven en in de mechanismen die opgelegd zijn door de EU.

... en failliet van de syndicale leidingen

Griekenland heeft sinds 2010 een hoop "algemene stakingen" gekend. Maar geen enkele heeft, tot op heden, het besparingsoffensief kunnen stoppen omdat het in werkelijkheid ging om algemene werkonderbrekingen, 24-urenstakingen, bureaucratisch beslist en georganiseerd van hogerhand door de top van de vakbonden. De vakbondsbureaucratie had geen enkele zin om een volgehouden strijd te leveren, tot de finish, met het risico de sociaal-democratische PASOK-regering ten val te brengen die zij als een "minder kwaad" beschouwt.

Maar na een jaar van brutale besparingen, terwijl de regering Papandreu zonder schaamte verklaarde dat de voorgaande maatregelen niet de gewenste resultaten opleverden en dat andere moesten worden genomen, is de sociale woede ontploft. De bijeenkomsten en de massaverzamelingen van "verontwaardigden" werken als een uitlaatklep voor deze woede en voor de sinds meerdere jaren opgestapelde frustraties ten overstaan van het onvermogen van de syndicale leidingen.

gen om zich op een ernstige wijze tegen de sociale achteruitgang te verzetten.

De beweging heeft een reeks centrale eisen: een einde stellen aan de besparingspolitiek en aan de privatiseringen opgelegd door de EU en het IMF, de weigering om de schuld af te betalen, enz. Politiek gezien is deze beweging verenigd rond een eenvoudige en radikale eis: "Dat ze allemaal afbollen, nu!" Radikaal en antikapitalistisch links, die goed vertegenwoordigd zijn in de mobilisaties, ondanks hun sectaire verdeeldheid en het wantrouwen of het verwerpen van elke vorm van politieke organisatie, beschikt zo over een geschikt terrein om een programma met overgangseisen te populariseren.

Naar een beslissende confrontatie. De kwestie van de macht en van een politiek en sociaal alternatief systeem stelt zich dus niet langer als een abstracte kwestie voor een heleboel mensen in Griekenland, zelfs al is het meest dringende op zijn minst een concrete overwinning te behalen, door eerst en vooral te vermijden dat een nieuw "hulpplan" wordt aangegompen met haar nieuwe maatregelen die een sociale achteruitgang betekenen.

Tot op heden heeft de beweging de regering ernstig in moeilijkheden gebracht en veroorzaakt ze scheuringen in de PASOK. Maar als zij zich nog verder zal uitbreiden en er zich een nauwere aansluiting voordoet met een arbeidersbeweging die haar leiders voorbijsteekt en een algemene staking "tot de finish" uitroept, zal de regering verlamd worden en zal ze ontslag moeten nemen. De regering zou geconfronteerd worden met het risico op een heuse sociale revolutie. Zo'n scenario zou de weg kunnen openen voor de politieke veranderingen van de grootste omvang, met een kettengreactie in heel Europa tot gevolg! ■

foto montage: Little Shiva

Sloveense bevolking tegen de verhoging van de pensioenleeftijd

→ door Lucien Pèrpèl

Op 5 juni sprak de Sloveense bevolking zich bij een referendum met 72 % van de stemmen uit tegen het wetsvoorstel van Borut Pahor die de pensioenleeftijd wou optrekken tot 65 jaar. Met 41 % van de stemgerechtigden was de deelname aan het referendum relatief hoog. Dit is kenschetsend voor de kritiek vande bevolking op de politiek van de sociaal-liberale regering. Een politiek die volledig geïnspireerd wordt door de EU en het IMF.

De nieuwe pensioenwet voorzorg ook een vermindering van het pensioenbedrag door een wijziging in de berekening van het aantal bijdragejaren. Zoals elders werd deze hervorming gepusht door de Europese Raad, die de lidstaten heeft uitgenodigd haar publiek pensienstelsel aan te passen aan de neoliberale doctrine.

De kapitalistische crisis heeft ook Slovenij bereikt. De werkloosheid en de overheidsschuld zijn er praktisch verdubbeld sedert 2008. Voor 2011 geven de voorspellingen 2,6 % inflatie, 8,2 % werkloosheid, een groei met 1,9 % en een overheidsschuld van 43 % van het BNP. Deze cijfers zouden andere lidstaten het land echter benijden...

Het voorwendsel om de pensioenhervormingen goed te praten, zijn de vermeende catastrofele gevolgen van de veroudering van de bevolking, waarvan de kost door de specialisten wordt geraamd op een overgang van 11 % van het BNP in 2010 naar 20 % in... 2060.

Deze experts en andere Europese technocraten zijn onbekwaam om de huidige economische crisis op te lossen, maar ze tonen zich nochtans zeer bezorgd over de pensioenen in 2060. Dit is een manier als een ander om te verhullen dat gepensioneerden, voornamelijk vrouwen, vandaag de dag in Europa moeten rondkomen met een pensioen dat onder de armoedegrens ligt.

De campagne tegen het wetsvoorstel werd op touw gezet door de belangrijke confederatie van de vrije vakbonden van Slovenij (ZSSS), en werd op strijdvlaardige wijze getrokken door haar voorzitter Dušan Semolc.

De lokale elite en de internationale kapitalistische instellingen hebben hun traditionele chantage gepleegd. Zo dreigde de voorzitter van de Sloveense centrale bank: "Een 'neer' aan de hervormingen kan de kredietnoots van Slovenij op de helling zetten." Maar het deed er niet toe. De bevolking die door de syndicale campagne goed was ingelicht over de ware

inzet heeft zich niet laten beethemen. Deze nederlaag van het neoliberale beleid dat de Europese Unie tracht op te dringen aan de bevolkingen, met de medeplichtigheid van de nationale regeringen, was mogelijk omdat de Sloveense grondwet, weliswaar onder strikte voorwaarden, toelaat om gebruik te maken van referenda om door het parlement aangenomen wetten af te keuren of goed te keuren.

Op een ogenblik dat de vertegenwoordigende democratische systemen in conflict treden met de onmiddellijke belangen van de volkeren, toont deze overwinning aan dat in tijden van crises de klassieke parlementaire vertegenwoordiging kan vastlopen, omdat ze geen oplossing kan bieden voor de realisatie van de meest elementaire sociale rechtvaardigheid. ■

Een generatie in onzekerheid

→ door *Gray Van Stry*

Een tijd geleden publiceerde het Franstalige magazine *Références*, dat gespecialiseerd is in werkaanbiedingen voor dynamische jonge kaderleden, een lang artikel: *"De oorzaak van de Egyptische revolutie is de versperde arbeidsmarkt"*. Het artikel leert ons dat 75 % van de jonge Egyptenaren hoger onderwijs, hoger secundair of hoger beroepsonderwijs hebben genoten.

Het besluit van dit magazine, dat meestal weinig aandacht biedt aan sociale revoluties, was dat de combinatie van hoogopgeleide jongeren met massale werkloosheid tot niets anders kan leiden dan tot explosieve situaties op sociaal vlak. Kan dat ook bij ons?

De "duizend euro" generatie

Het weekblad *Mousetique* publiceerde begin mei een dossier gewijd aan de min contracten die in Europa de precarie jongeren verzamelen. Wat zij gemeen hebben is een diploma en een ferme dosis plantrekkerij.

Onder de ondervraagde jongeren bevindt zich een vertaalter die een vaste betrekking zoekt nadat zij gedurende drie jaren een reeks baantjes heeft verzameld: na de wachttijd werkte zij gedurende twee maanden als receptioniste als uitzendkracht, na vervolgens enkele maanden werkloosheid kon zij opnieuw aan de slag als ontvangsthoudster op de Heyzel tijdens het vakantiesalon en Balboud in het kader van oppeenvolgende interim-contracten. Daarna kon zij privéles geven, samen met zwartwerk in de horeca voor enkele uren per dag, ook tijdens het weekend. Een andere is informaticus en rijgt de stages en de contracten van enkele maanden bij kleine onderaannemers aan elkaar.

Men noemt hen de *"de generatie van de 800 euro"* in Griekenland, *"generazione 1.000 euros"* in Italië, de *"milleuristas"* in Spanje. 50 euro, nog 50 euro, dan nog eens 50 euro: het is iedere maand een wedloop om geld voor de huur en de dagelijkse uitgaven te vinden. Niet gemakkelijk om groots toekomstplannen

te hebben onder deze omstandigheden.

Een universeel gegeven

De werkonzekerheid bij de min 30-jarigen is vandaag een universeel gegeven. Iedere Verenigde Staten, waar elk jaar 7.000 à 8.000 studenten voltiids stage lopen bij Disney World en zij meer dan de helft van het personeel uitmaken. In Portugal waar 296.000 werknemers twee of meer banen cumuleren om de eindjes aan elkaar te knopen. In Kroatië waar de werkloosheidsgraad bij de jongeren 30,7 % bereikt (35 % bij de jonge vrouwen) en waar 30 % van de werkgevers "stages" aanbieden i.p.v. contracten. In Groot-Brittannië waar de neoliberale politiek zoals ze tannië waar de neoliberale politiek zoals ze tussen 1997 en 2007 gevoerd werd door Tony Blair, de mensen in een ontzaglijke onzekerheid heeft gestort.

De onzekere evolutie van de arbeidsvoorwaarden voor de jongeren en de verspreiding van deze goedkope arbeidskrachten, brengen grote moeilijkheden mee om zich te organiseren in vakbonden en te vechten tegen de extremere vormen van uitbuiting. Natuurlijk worden er ook overwinningen geboekt, zoals deze van Kent Hudson, één van de eerste stagiaires in het Verenigd Koninkrijk die via het gerecht de erkenning van haar werknemersstatuut heeft bekommen. Maar dit is een druppel op een hete plaat.

Van overuitbuiting naar revolutie

De onstuimige beweging van de "verontwaardigde Spanjaarden" die enkele weken massaal de openbare ruimte bezetten, is de eerste manifestatie van een globale revolutie, onder impuls van tienduizenden jongeren zonder toekomst, om de overuitbuiting aan te klagen. Het is niet uitgesloten dat deze beweging zich internationaal uitbreidt: de algemene toestand van jongeren op de arbeidsmarkt is nu eenmaal catastrofaal.

Natuurlijk dient deze strijd nog verbonden te worden met de werknemers die wel onder een arbeidsovereenkomst werken, die georganiseerd zijn in traditionele vakbonden waarvan de leidingen veelal capituleren. Maar de beweging van

foto's: Little Shiva

foto's: Little Shiva

de "verontwaardigden" is een markante episode die jongeren met een onzekere toekomst aanwint in de lange strijd die de uitgebuitenen in deze wereld moeten voeren.

Van revolutie tot revolutie?

Laten we niet vergeten dat de vonk die Tunesië in lichterlaaiend heeft gezet, werd aangestoken door de dood door zelfverbranding door een precarie, door de politie getergde jongeling, die hierleed was tot een eenvoudige straatverkoper om aan de miserie te ontsnappen. Dat deze vonk een groot deel van de bevolking in actie heeft gebracht, geïrriteerd door de arrogante van een despotisch en maffieus regime. Dat de werknemers, georganiseerd in de UGT, massaal zijn in opstand gekomen tegen hun eigen gecorrumpeerde leiders en zelf hun toekomst in handen hebben genomen om het regime omver te werpen.

Natuurlijk is vereenvoudigend gevaarlijk. Overuitbuiting leidt niet automatisch tot opstand en opstand leidt niet automatisch tot revolutie. En zelfs als een revolutionaire situatie ontstaat, leidt ze nog niet automatisch tot de omverwerping van het kapitalisme. Maar zoals Lenin zei, een overwinning van de massa's wijst meer door dan tien boekdelen theorie. Aldus heeft een deel van de revolutionaire jongeren over de gehele wereld een nieuwe markante episode van de antikapitalistische strijd ingeluid... ■

Een kritische beschouwing over de eisen van de Social/Non-Profit

De sociale zekerheid is van ons!

→ door *Jean-Marie Piersotte*

Social/Non-Profit: hoe verder na de betooging van 9 juni? Na de laatste, qua opkomst behoorlijk succesvolle, manifestatie van de verschillende geleidingen van de Social/Non-Profit eind vorig werkjaar, is het tijd voor een tussentijdse balans van de beweging. Rood geeft het woord aan Jean-Marie Piersotte, voormalig nationaal secretaris van CNE (Franstalige LBC), en jurelding van de werkdag voor de Non-Profit en Bruno De Wit, BBTW-delegee in de sector.

Wanneer men praat over de herfinanciering in de Non-Profit, veronderstelt dit dat het geld voor 100% van de staat komt. Anders gezegd, het zijn dus de belastingbetalers, het volk dus, die eens te meer moeten tussenkomen om aan alle eisen van de sector te voldoen.

Niettemin zijn er een hele hoop bloedzuigers bij de zelfstandigen of bij de zeer grote bedrijven die leven van onze Sociale Zekerheid en van onze belastingen.

Paradoxaal genoeg leven de voorzangers van het economisch liberalisme van de solidariteit van het geheel van de werknemers in dit land.

De multinationals die farmaceutische producten en hun afgeleide producten produceren verdienen miljarden en miljarden Euro's waarvan het merendeel aan de aandeelhouders wordt doorgeschoven.

Hetzelfde bij de multinationals die medische uitrusting (scanners, bouwers van ziekenhuizen, opvanghuizen voor ouderen...) maken.

Toen ik nog verantwoordelijk was voor de Non-Profit, gaven de statistieken van de RSZ aan dat 52% van het budget en de uitgaven van het RIZIV (ziekteverzekering) te wijten zijn aan medische honoraria.

Met de overschot moest men al de rest laten functioneren (zieken en uitkering geven, de ziekenhuizen laten

werken, enz., enz. ...)

Aangezien er geen gebrek aan geld is, waarom wil men dan dat de werknemers voor de zoveelste keer in hun zakken moeten tasten?

Men moet durven aanstippen wie de echte verantwoordelijken zijn, daar waar ze zitten.

Er zijn ganse medische sectoren die een bron zijn van overvloedige winsten, het zijn "geldmachientjes," echte melkkoelen.

Hoeveel onderzoeken van allerlei slag worden er niet nutteloos uitgevoerd waarbij het geld in de zakken van de een of andere verdwijnt?

Er zijn minder en minder verpleegkundigen die nog aan het bed van de patiënt staan en meer in het bijzonder in de ziekenhuizen. Zij ontvluchten de zeer slechte werkomstandigheden.

In 1983 werd er door mijn vakbond-organisatie een enquête gehouden die aan het licht bracht dat het wel degelijk de schoenmaker is die de slechtste schoenen aanheeft.

Na een jaar studiewerk hebben wij niet minder dan 176 kwalitatieve eisen opgesteld, waaraan zou moeten worden voldaan om aan de sector zijn menselijkheid terug te geven, zowel voor het personeel als voor de patiënten.

Buiten enkele financiële eisen blijft de eisenbundel nog steeds actueel.

De tijden veranderen, zegt men, maar het systeem blijft overeind. Een systeem dat van de gezondheidszorg een heerlijke markt heeft gemaakt waarbij het welzijn van de mens niet meer is dan een voorwendsel, een camouflage, om nog maar eens rijkdom te vergaren op de al zeer belaste rug van de werknemers.

We moeten ons instrument voor de solidariteit terug in eigen handen nemen, namelijk de sociale zekerheid. ■

Stop de commercialisering in de zorg!

➔ door Bruno De Wit, *vakbondsmilitant Social Profit*

Na de betoging van de Non-

Social-Profit van 9 juni werd door een vakbondsverantwoordelijke op het podium gesteld dat “de commercialisering moest gestopt” worden. Terecht, maar er ontbrak een concreet voorstel en timing om dit te doen. Op die manier slaat men zelfs geen denk in een pakje boter. Alhoewel de verschillende vakbonden zich de laatste jaren zeer ongerust hebben gemaakt over de oprukkende commercialisering en vermarkting binnen de sector. Ja, zelfs de grootste werkgeversorganisatie binnen de sector – Zorgnet Vlaanderen – sprak zich hierover al zeer kritisch uit. Ook in onze buurlanden zien we dezelfde evolutie en wordt er een vuist gemaakt tegen de commercialisering en privatisering van de gezondheidssector.

In het “Nieuwe Non-Profitplan” van LBC-NVK waarmee zij in 2009 de boer op gingen, lezen we: “Winst maken op de zorg voor mensen, dat gaat niet samen. Zorg en welzijn zijn geen koopwaar. Kwaliteitsvolle zorg en welzijn moeten toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen. De centen van de overheid en van de sociale zekerheid dienen om solidaire zorg en welzijn voor de bevolking te financieren. Niet om de portemonnees van handelslui te vullen.” En nog: “Geen commerce in de Non-Profit! Commercialisering van gezondheid en welzijn kan voor LBC-NVK Non-Profit niet door de beugel. Je maakt geen winst op de rug van mensen die ziek zijn of zorg nodig hebben...”

De BBTK Social-Profit van haar kant plaatste het punt van de vermarkting al op haar congres in 2002. Toen vroeg zij al om de Social-Profitsectoren “aan de marklogica te onttrekken.”

In het mobilisatiepamflet voor de betoging stellen ze het nog duidelijker: “Social Profit: winst voor wie?” De trend naar commercialisering in deze sector groeit. “Commercialisering staat vaak haaks op een degelijke openbare dienstverlening... Subsidies dienen niet om winst te

maken ten koste van de dienstverlening, maar voor de uitbouw van kwaliteitsvolle dienstverlening met waardering voor de inzet van het personeel.”

Zorgnet Vlaanderen is nog duidelijker en vraagt dat overheidsmiddelen niet worden uitgekeerd aan aandeelhouders (sic!) ... en benadrukt dat social-profitvoorzieningen een bijzondere meerwaarde hebben: “ze herinvesteren namelijk eventuele winsten in de maatschappelijke doelstelling van de onderneming en hoeven ze dus niet uit te keren aan kapitaalverschaffers...”

Geen woorden maar daden

In hun reactie op deze evolutie komen beide vakbonden nogal zwak uit de hoek. Zo stellen zij dat “de politieke overheid haar verantwoordelijkheid niet mag ontlopen door regels te laten vallen en onvoldoende te investeren in zorg en welzijn” (LBC) en “we moeten onze politieke leiders trouwens interpelleren over de toekenning van subsidies aan die bedrijven die het sociale oogmerk verwaarlozen en zichzelf met de eigen winsten verrijken” (BBTK).

Niet erg verwend, wat trouwens niet zo vreemd is als je een vakbondsverantwoordelijke binnen de sector hoort vertellen dat de “commercialisering toch al een feit is en niet meer tegen te houden is en dat het dus er op aan komt dan maar een kader te creëren waarbinnen de sector kan werken.”

Intussen op het terrein...

De sector bij uitstek waar de commercialisering en vermarkting de laatste jaren enorm is toegeslagen is de ouderlingenzorg. Door de groeiende vergrijzing van onze samenleving is er ook meer nood aan opvang van ouderlingen. Dit trekt vastgoedinvesteers aan. Verschillende rustruishuisexploitanten kwamen op de proppen: Armona, Senior Living Group (SLG), Senior Assist, MediBelge, Soprim@... Deze zijn op hun beurt geheel of gedeeltelijk in handen van vastgoedbedrijven zoals daartoe zijn COFINIMMO en Aedifica. Ook zijn er buitenlandse groepen actief, vooral Franse zoals Le Groupe orpea en Le Groupe Korian.

foto montage: Little Shiva

moet komen en dat de overheid strenger optreedt. Zo pleit de LBC er voor dat er een wetelijk kader komt dat dergelijke winsten onmogelijk maakt en de winstuitkeringen aan de aandeelhouders stopt. LBC wil ook dat de omvang van de commerciële sector geringelooft wordt. Dit is toch al een stuk duidelijker dan vast te stellen dat die commercialisering toch niet te stoppen is en dan maar in de marge te gaan krabben, zoals sommigen binnen de syndicale wereld van de Social Profit opperen.

In Nederland is sinds enkele jaren een brede campagne opgestart tegen de vermarkting in de zorg, “Zorg, geen Markt,” waarbij de ondertekenaars van het manifest zich uit spreken tegen de ingeslagen weg van de marktwerking in de zorg.

De vijf van BBTK-BHV: Bernadette blijft strijdbaar

➔ door Bert Huvoord

Op het einde van de betoging van de Social Profit op 9 juni voerde Bernadette Mussche – een van de 5 ontslagen secretarissen van BBTK-BHV-industrie – een opmerkelijke actie. Bernadette voert nog steeds actie voor de reïntegratie van de 5. De gouden bol rond haar enkel refereert naar de prijs die de Franstalige vleugel van de Liga voor Mensenrechten elk jaar uitrekt. Op 29 maart van dit jaar kende de Liga de “Boulet d’Or” – gouden bal – toe aan de nationale leiding van BBTK. Deze prijs erkent de “beste van het slechtste” in termen van de eerbiediging van de fundamentele vrijheden.

De argumentatie die de Liga geeft om de “Boulet d’Or” aan de nationale leiding van BBTK te schenken is: “onveiligheid van de mensen die op de werkplaats een andere mening durven uiten, onzekerheid door

offensief in om van alles een koopwaar te maken. Laten we in België ook zo te werk gaan en afdwingen dat gezondheid niet langer een koopwaar is maar een gemeenschappelijk goed. Allen in verzet! ■

Memorandum Zorgnet Vlaanderen federale verkiezingen 2010, commercialisering en vermarkting

het nieuwe non-profitplan, oktober 2009, p.12

Non-Profit Gazet, LBC, december 2008

Memorandum, idem

Non-Profit Gazet, LBC, december 2008, p.6

www.bbtk.org/nieuws: Tijd om te mobiliseren in de Social Profit

Zorg te koop? Standpunten van Zorgnet Vlaanderen over privatisering, commercialisering en marktwerking, p.33-35, 2009

www.meldpuntzorg.be

Non-Profit Gazet, nr2 2009: De megawinsten van de commerciële rustruizen, p.12

www.zorgennetmarkt.nl

Neteplatform gezondheid en solidariteit, www.

gezondheid.solidariteit.be

www.aquabovewereld.com

Di Rupō kiest voor pure sociale afbraak

→ door Peter Velmans

Op 4 juli maakte formateur Elio Di Rupo zijn lang verwachte "formatienota" bekend. Die nota bevat vier hoofdstukken: de overheidsfinanciën, de staatsvorming (waaronder ook het BFIV-dossier), de financieringswet en een sociaal-economisch luik. Ook justitie, migratie en asiel en politieke vernieuwing worden erin aangeraakt. Ook al wordt deze nota, ongewijfeld tijdens de onderhandelingen nog flink naar rechts bijgeschroefd, toch loont het zeker nog de moeite hem kritisch onder de loep te nemen.

Meegaan met het neoliberale eenheidsdenken

Na het maandenlange gehakketak over communautaire kwesties, bevat deze nota dus ook denkspies omtrent de sociaal-economische crisis en wat de formateur daaraan denkt te kunnen doen.

Opvallend is dat de formateur volledig meegaat in het wijdverspreide neoliberale eenheidsdenken. Ook voor hem moet en drastisch bespaard worden op de uitgaven van de (federale) overheid. Zo kiest hij voor 2/3 de besparingen, tegenover slechts 1/3 de nieuwe inkomsten, terwijl de groeiende noden van de samenleving eerder de andere kant uit wijzen. Waarom trouwens niet eerder kiezen voor besparingen op de monarchie, het leger, managementvergoedingen en -bonussen en dergelijke meer? Blijkbaar wil Di Rupo zich profileren als een boven de partijen staande "staatsman" en kiest hij daarom voor het ongekeerde. Daarom is hij het er mee eens dat "de pensioenen onbetaalbaar (worden)". Daarom moeten de werklozen zelf veel meer inspanningen doen om hun uitkering "waard te zijn," en daarom moet ook de groeiende kost van de gezondheidszorg drastisch worden beperkt.

Aanval op de overheidspensioenen

Concreet zouden de pensioenen van nieuwe ambtenaren niet meer berekend worden op de gemiddelde wedde van de laatste vijf dienstjaren, maar wel op de

laatste 10 (waardoor dat gemiddelde en dus ook het pensioen zelf veel lager dreigt uit te vallen). Bovendien zou de automatische koppeling van de pensioenen aan de wedden van de actieve ambtenaren (de zogenaamde "perequatie") drastisch afgebouwd worden. Met andere woorden: de "socialist" Di Rupo stelt voor de solidariteit tussen de ambtenaren onderling af te bouwen. Daar moet nog aan toegevoegd worden dat men reeds enkele jaren bezig is het globale ambtenarenkorps af te bouwen. Men doet dit door de aantallen die op pensioen gaan, niet meer volledig te vervangen. Daardoor krimpt het draagvlak voor de ambtenarenpensioenen steeds verder in, terwijl het nochtans niet de ambtenarenpensioenen zijn die te hoog zijn. Het zijn de wettelijke pensioenen van het algemeen werknemersstelsel die te laag zijn.

Sociale afbraak

Daar houdt het niet op. Zo stelt Di Rupo ook voor om de werkloosheidsuitkeringen te verminderen in de tijd. Schoolverlaters zouden hun wachtuitkering dan weer alleen kunnen krijgen als ze bewijzen dat ze "inspanningen leveren." Ook de gelijkgestelde periodes worden afgebouwd. De pensioenen zullen hierdoor ook dalen, waar vooral vrouwen het slachtoffer van zullen worden (vrouwen doen immers veelal meer beroep op "alternatieve" arbeidsregimes, zoals deeltijds werk, loopbaanonderbreking, 4/5-de week...)

Het brugpensioen wordt ook moeilijker, terwijl er geen verplichtingen worden opgelegd aan de werkgevers om 55-plussers ook daadwerkelijk in dienst te nemen of te houden. De groeinorm in de gezondheidszorg dient dan weer te dalen van 4,5 naar 2 procent. Spaarboekjes en andere spaarproducten waar veel gewone mensen gebruik van maken, worden evenzeer getroffen door het optrekken van de roerende voorheffing van 15 naar 20 procent.

Negatieve impact communautaire voorstellen

Deze aanvallen op de sociale ver-

worvenheden worden nog versterkt door sommige communautaire voorstellen, zoals het overhevelen van grote delen van het arbeidsmarkbeleid en de gezondheidszorg naar de regionale overheden. Te vrezan valt ook dat de fiscale rechtvaardigheid niet echt bevorderd zal worden met het voorstel voor een grotere fiscale autonomie voor de gewesten (voor een bedrag van 10 miljard) via op- en afrentiemen. Ook het feit dat niet alleen de regio's, maar ook de gemeenten voor zo'n 4 miljard zullen moeten bijdragen aan de besparingen, is niet direct een idee om kalm van te worden.

Eerder symbolische maatregelen tegen kapitaalbezitters

Om dit alles toch enigszins verteerbaar te maken voor grote delen van de (werkende) bevolking, stelt de formateur ook een aantal (eerder symbolische) maatregelen voor, die gericht zijn tegen sommige kapitaalbezitters. Zo denkt de formateur aan een meervoudbelasting op aandelen, een hogere belasting op grote bedrijfswagens met veel CO₂-uitstoot, een roerende voorheffing op kushons van 20 in plaats van 15 procent, een striktere naleving van het vrijstellen van spaarboekjes, een nucleaire rente van 500 miljoen en het binnenhalen van 2 miljard via de strijd tegen de fiscale fraude. Ook stelt hij voor een bescheiden (tijdelijke) heffing van 0,5% in te voeren op vermogens boven de 1,25 miljoen euro.

Europese context

Met deze voorstellen plaatst de formateur zich vierkant binnen het kader van de neoliberale politiek die wordt verdedigd door de Europese Raad van staats- en regeringsleiders. Net zoals die Raad wil Di Rupo de budgettaire besparingen opdrijven (vooral op het vlak van de overheidsuitgaven) door op een "creatieve" manier tegemoet te komen aan de vraag om de wettelijke pensioenleeftijd op te trekken, een rem te zetten op het vervroegd uitreden (via brugpensioen), de indexeringsmechanismen aan te passen (via de afbouw van het perequatiemechanisme)

en de werkloosheidsuitkeringen geleidelijk af te bouwen.

Geen oor naar de vragen van de vakbonden

De formateur bewijst vooral dat hij geen oren heeft naar hetgeen de drie grote vakbonden onlangs voorstelden in hun gezamenlijk memorandum over die Europese politiek. Zo stelden de vakbonden dat "deze aanbevelingen (van de Europese Raad) een weerspiegeling (zijn) van het neoliberale model dat aan de grondslag ligt van de financiële en economische crisis en de budgettaire moeilijkheden die ons land eveneens hebben getroffen. Als deze aanbevelingen zouden worden toegepast, dan is het risico groot dat de sociale ongelijkheden nog meer toenemen en dat de aarzelende economische heropleving in de kiem wordt gesmoord." De drie vakbonden vroegen dan ook om "zowel op Europees als op Belgisch niveau een beleid (te) voeren dat gericht is op de financiële regulering, duurzame investeringen, fiscale rechtvaardigheid, sterke overheidsdiensten en kwaliteitsvol werk."

Syndicale hoop de grond ingeboord

Di Rupo boort de hoop van de drie vakbonden "dat men leert van de gevolgen van de financiële crisis" botweg de grond in. Deze grote "vriend" van de sociale organisaties wil dan ook helemaal geen "halt toeroepen aan de terugkeer naar "business as usual" (waardoor) de sociale bescherming ontmanteld (wordt) zonder dat de echte problemen worden aangepakt", zoals de vakbonden terecht stellen.

Grote verwondering en afkeer

Gelukking is het verhaal hiermee nog lang niet ten einde. Ten eerste omdat nog moet worden afgewacht in hoeverre deze capulativatoestellen van de PS-voorzitter ertoe zullen leiden dat de maandenlange politieke impasse effectief doorbroken wordt. Ten tweede (en veel belangrijker) omdat de vertegenwoordigers van het overheidspersoneel niet van plan zijn zich zomaar meer te leggen bij deze voorstellen. Zo reageerde het gemeenschappelijk vakbondsfrent ACOD – FOSOD – VSOI van 4 juli onmiddellijk door zich af te zetten "met grote verwondering en afkeer" van de voorstellen van Di Rupo inzake de overheidspensioenen.

foto:montage: Little Shiva

Pure sociale afbraak

De vakbonden veroordelen deze voorstellen onverbloemd als "pure sociale afbraak." Ze benadrukken ook dat "het stelsel van de overheidspensioenen een goede regeling (is). Niet de overheidspensioenen zijn te hoog, maar de wettelijke pensioenen van het algemeen werknemersstelsel (in de privésector) zijn te laag. Dat wordt zelfs erkend op Europees niveau en kan je afleiden uit de statistieken; niet voor niets hebben gepensioneerden een groot armoedersico." Het vakbondsfrent wijst erop dat dit alles zal leiden "tot zware sociale conflicten."

Brede sensibiliseringcampagne

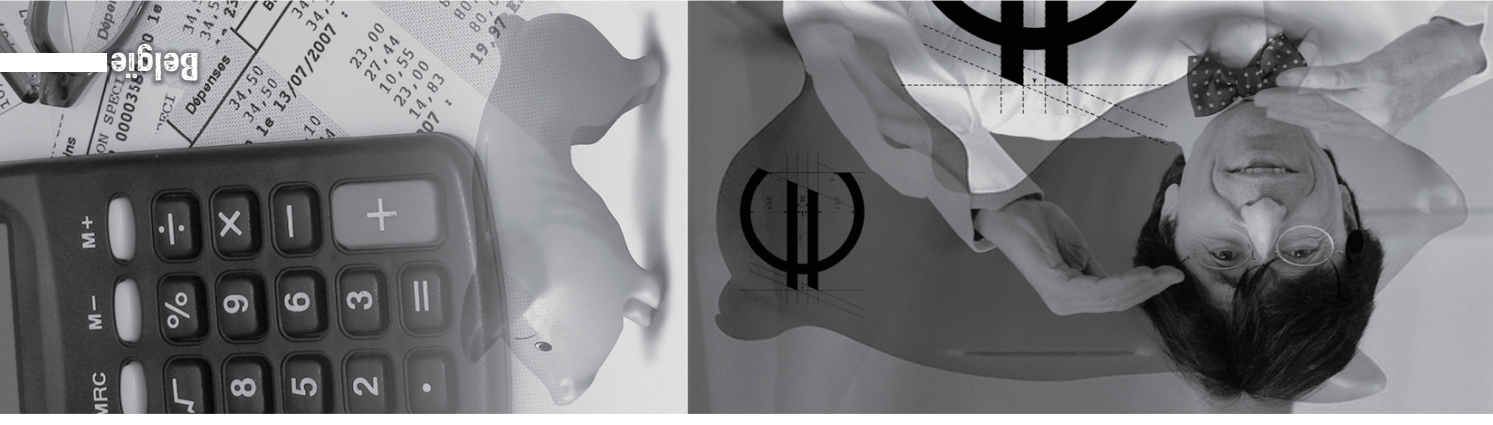
Voor het eerst sinds lang wacht het vakbondsfrent ook niet langer passief de beslissingen af, maar besliste ze "nu reeds een brede sensibiliseringcampagne bij het personeel in de openbare sector op te starten, om deze aanpak energiek aan te klagen en te bekampen." Het komt er nu op aan hetzelfde te doen voor de privésector; door ook daar een brede sensibiliseringcampagne naar de werkende bevolking op te starten, zodat deze voorstellen ook daar aangeklaagd en bekampt kunnen worden. Daarnaast dient dit verzet tegen de neoliberale politiek ook vorm te krijgen op het politieke terrein. De vakbonden zullen daarbij niet kunnen ontsnappen aan de onafwendbare vraag hoe een nieuw politiek verlengstuk te creëren voor hun strijd. De tijd van het lobbyen bij de politieke "vrienden" is duidelijk voorbij. ■

Gedijgestelde periodes zijn die periodes in een loopbaan waarin er niet 'gewoon' gewerkt wordt (bijvoorbeeld omdat men ziek is, loopbaanonderbreking heeft ondergaan, enz.), maar die wel meegenomen worden in de berekening van de duur van loopbaan, waarop dan het pensioen wordt berekend.

Het feit dat een ambtenarenpensioen voortaan berekend zou worden op basis van de gemiddelde wedde van de laatste 10 jaren i.p.v. de laatste 5 jaren, zal velen ertoe drijven hun openstelling (veel) later aan te vragen, waardoor de feitelijke pensioenleeftijd effectief verlengd wordt. De afbouw van het brugpensioen leidt tot hetzelfde.

Zie de brief van het gemeenschappelijk vakbondsfrent ACOD – FOSOD – VSOI van 4 juli 2011.

Zie persbericht van het gemeenschappelijk vakbondsfrent ACOD – FOSOD – VSOI van 4 juli 2011.

Begroting 2012: minder democratie, meer “debtocratie”

→ door *Daniël Timuro*

Eerste Minister van de regering van lopende zaken Yves Leterme wil dat het parlement haar vakantie inkort om het akkoord te ratificeren dat op 21 juli op Europees niveau werd vastgelegd omtrent het schuldbeheer van de afzonderlijke lidstaten in de Eurozone. Het gaat over het “geven van positieve signalen aan de markten”, zegt hij, wat impliceert dat er een begroting voor 2012 dient opgesteld te worden overeenkomstig de neoliberalistische dogma’s. “We moeten voor 1 januari een begroting opstellen die een tekort van 2,8% respecteert”, zegt Leterme. Zijn minister van Financiën, Didier Reynders, applaudeert en doet er nog een schep bovenop: “Politieke crisis of niet, we moeten (aan de markten) tonen dat we in staat zijn om normale beslissingen te nemen” (*La Libre*, 9/8/2011).

Het akkoord van 21 juli

Ter herinnering: het akkoord van 21 juli voorziet een uitbreiding van de opdrachten van het Europees Financieel Stabiliteitsfonds. Het EFSF zal vanaf nu regeringen kunnen helpen om hun banken te herkapitaliseren, en zelfs onmiddellijk geld kunnen lenen aan banken die in moeilijkheden verkeren. Onder het mom van een private deelname aan de redding van Griekenland, kunnen de banken, die enorme sommen hebben ontleend aan de Europese Centrale Bank aan belachelijke rentevoeten van 1%, en het lenen aan Griekenland aan 6%, zich voor een deel ontdoen van activa die “toxisch” waren geworden, door hun verliezen te beperken op de kap van de belastingbetalers, d.m.v. een belastingverlaging van 20%.

Dit akkoord kadert in de “nieuwe economische governance” en van het “Europees semester” dat behelst dat vanaf nu de begrotingen van de lidstaten moeten voorgeregd worden aan de Europese Commissie alvorens zij besproken en

aangenomen worden door de nationale parlementen.

De Commissie zal er op toezien dat deze begrotingen het Europees respecteren. Ter verduidelijking: het begrotingsevenwicht moet verzekerd zijn door de pensioenleeftijd te verhogen, de sociale bescherming te ontmantelen, de openbare sector te privatiseren, het aantal ambtenaren te verminderen, de indirecte belastingen te verhogen (de meest onrechtvaardige belastingen), aan de index van morrelen en door aan investeerders flexibele arbeidskracht aan te bieden, overgeleverd aan de patronale willekeur.

Er is geen sprake van om de verantwoordelijkheden voor de crisis aan te pakken: de banken, waarvan de redding in 2008 de luttele som van 230 miljard € heeft gekost aan de lidstaten van de EU. Geen sprake van om terug te komen op de fiscale en parafiscale geschenken die het neoliberalisme aan de rijken en de ondernemingen sinds meer dan 30 jaar gaven. Glitterende geschenken als daar zijn: roerende voorheffing, notionele interestafrek, vermindering van de patronale bijdragen, vermindering van de belastingstarieven voor bedrijven, afschaffing van de hoogste schijven van de directe personenbelasting (de hoogste inkomens), nullheffing op beursmeewaranden en op roerend fortuin, fiscale afreik van dienstcheques onafhankelijk van het inkomensniveau – en we kunnen zo nog een tijdje doorgaan... “Het geld halen waar het zit” zou in tegenpraak zijn met het Verdrag van Maastricht dat de EU omschrijft als een “markteconomie waar de concurrentie vrij is en niet gehinderd.” De ratingbureau’s zouden het niet verdragen!

In de lijn van Albert II

’t is duidelijk dat Yves Leterme en zijn ministers willen dat het parlement samenkomt om carte blanche te geven de Europese bureaucratie in het offensief!

de twee stromingen in de schoot van de heersende klasse in feite akkoord.

We kunnen een klein nuanceverschil vaststellen tussen de partijen aangaande de opstelling van de begroting. Voor Leterme is zij “de verantwoordelijkheid van de formateur” (RTBF Info, 9/8/2011). Reynders draait hem de duimschroeven aan: “Ik geef drie weken aan Di Rupo” (*La Libre*, op.cit.). De fractieleider van Open VLD in de kamer, Patrick Dewael, gaat nog verder: “De maand september mag niet verloren gaan”, zei hij op de VRT. “We kunnen ons niet veroorloven om tot begin oktober te wachten tot een nieuwe regering zich met deze taak zal belasten. Ik denk dat het goed zou zijn dat dit vroeger kan gebeuren. Als het parlement akkoord gaat, kan de uitdurende regering zich er al aan waagen.”

Di Rupo-Leterme, hetzelfde gevecht

En de “socialistische” partijen? De fractieleider in de kamer voor de Sp.a, Bruno Tabbach, denkt dat de begroting voor 2012 opge maakt kan worden door de 8 partijen, die vervolgens de onderhandel-

ing kunnen aanvatten met het zicht op een regering met volle bevoegdheden. “Het lijkt mij beter dat we doortlopend onderhandelen, wat ons toestaat om tot een akkoord over de begroting te komen en die vervolgens door het parlement te laten goedkeuren”, zei hij. “Dat lijkt mij veel gezonder en betrouwbaarder dan eerder een voorlopige begroting in te parlement te stemmen, in lopende zaken, en die vervolgens drie maanden later aan te passen, omdat de regeringsonderhandelingen tot iets volledig anders hebben geleid.”

Eigenlijk is er absoluut geen sprake van dat “de regeringsonderhandelingen tot iets geheel anders leiden.” De nota van formateur Di Rupo laat daarover geen enkele twijfel bestaan: met zijn weloverwogen aanvallen tegen de werklozen, tegen de gepensioneerden, tegen de openbare sector, tegen het budget in de gezondheidszorg, is de nota perfect afgestemd op het offensief van sociale achteruitgang dat het Oude Continent in stukken breekt.

Onder dat uithangbord heeft Elio Di Rupo voorgesteld aan Yves Leterme dat die

bij de onderhandelingen over het sociaal-economische luik van het akkoord voor de vorming van een nieuwe regering zou worden betrokken.

De Eerste Minister bevestigde: “Ik ben in contact met de omgeving van Elio Di Rupo en we gaan akkoord over de methode.” Een methode die er vooral gericht op is om de natievellingen te doen geloven dat de “inspanning gelijkmatig verdeeld is.” Voor dit goochelwerk moet men vertrouwen geven aan de voorzitter van de PS, hij is daar specialist in.

In Griekenland werd een uitstekende video stevige internethit. Debtocracy* toont gedetailleerd aan hoe de schuld het financieelkapitaal toelaat om de politiek in de landen te bepalen. België, net als Griekenland, verwijdt zich meer en meer van de democratie, zelfs de burgerlijke. De debtocratie – het is te zeggen, de dictatuur van het kapitaal – neemt haar plaats in. En zie net als in Griekenland staat de sociaal-democratie mee aan het roer... ■

(*) *Debtocracy bestaat in een in het Frans en het Engels onderhieldde versie. Je kan de film vinden op: www.debtocracy.org/index.html*

foto montage: Little Shiva

Van sp.a-Rood naar Rood! “Een kwalitatieve sprong naar linkse politiek op massa-schaal”

→ Interview door Peter Veltmans

Hoe voelt het om na een lange staat van dienst in de sp.a op eigen benen te staan?

Erik De Bruyn: In een woord: bevrijdend (lacht).

Veel mensen ter linkerzijde vragen zich af waarom je precies nú breekt met de sp.a?

Erik De Bruyn: Wel, het is eigenlijk het produkt geweest van een permanente evaluatie en kosten-baten analyse sinds de verkiezingen van 2010. Er was de houding van de sp.a in het debat rond het

Interprofessioneel Akkoord, waar zij feitelijk het kamp van de werkgevers en van de ACV-leiding koos. Er was het uiteimete negatieve bilan van het voorzitterschap van Gennex dat binnenkort ten einde loopt en waar in de sp.a geen andere les uit getrokken wordt dan het vervangen of verplaatsen van de poppetjes. Er was de aankondiging van het nieuwe “flinkse” boek van burgemeester Patrick Janssens, waarin hij nog maar eens verzuimt om een echt socialistisch antwoord te formuleren op de problemen in Antwerpen. Er waren ook de opneevolgende stommiteiten van de sp.a-ministers Lieten en Vanden Bossche in de Vlaamse regering. Uiteindelijk ben je dan heel de tijd bezig met dat allemaal te kaderen in plaats van met het uitbrengen van je eigen politieke visie.

Het cumulatief effect van dit alles (en van nog veel meer zaken in het verleden) begon stilaan toch wel erg zwaar te wegen.

Was het ook niet zo dat het stilaan uitzichtloos werd om in de sp.a nog 'aan oppositie te doen'?

Erik De Bruyn: Absoluut. Je kan zeggen dat er binnen de sp.a, door de leiding toch wel

een cordon sanitaire werd gelegd rond sp.a-Rood. De impact van dat door de leiding georganiseerde isoleren maakte dat we geen millimeter terreinwinst boekten.

De aanpak van sp.a-Rood betekende sowieso altijd al ietwat dansen op een snalle koord: enerzijds in linkse zin proberen te wegen op de koers van de sp.a (of deze toch minstens trachten te beïnvloeden), anderzijds voortdurend opletten niet te vervallen tot een louter links schaamlapje van de sp.a. Op den duur dreigde daar meer en meer sleet op te komen. Het dreigde meer en meer van een spanningsveld tot een blokkering te worden. Onze geloofwaardigheid begon eronder te lijden. Bovendien stellen we vast dat het zelfconcurrerend vermogen van de partij tot quasi nul is herleid door het samenspel van persoonlijke carrière-agenda's en het daaraan verbonden structurele onvermogen om nog te denken in termen van oppositie. Ook de stoere taal op 1 mei klonk in die zin nogal hof: scherp van leer trekken tegen de N-VA en tegelijk volhouden dat je samen met die partij goed bezig bent in de Vlaamse regering.

Sommige mensen stellen zich wel vragen bij de timing van je initiatief tot oprichting van een nieuwe politieke beweging ter linkerzijde?

Erik De Bruyn: Die timing heeft ook te maken met de gemeenteraadsverkiezingen in 2012. Daar gaat toch wel een zekere druk van uit. We kunnen moeilijk een of twee maanden voor die verkiezingen de stap zetten. Een en ander vraagt toch wel wat werk en voorbereiding (lacht). En bovendien biedt 1 mei natuurlijk een platform om te communiceren met de achterban.

Zijn er ook dieperliggende redenen voor je breuk met de sociaal-democratie?

Erik De Bruyn: Zeker en vast! Er is eerst en vooral de enorm diepe politieke crisis in België. Dat is niet zomaar een crisis onder 'politiekers' die er niet meer uitraken en

die dus in een onderlinge impasse verzeeld zijn geraakt. Nee, het gaat veel dieper. Heel het politieke bestel zit muurvast, heel de partijpolitiek is ongetoefwaardig geworden (de politieke partijen lopen ook allemaal leeg!) en ja, zelfs de democratie op zich wordt meer en meer in vraag gesteld. Nu, dat biedt zowel kansen als gevaren. Het grootste gevaar is natuurlijk dat de bevolking massaal overstap zou gaan voor het antipolitiek, antidemocratisch ressentiment. De kans bij uitstiek is natuurlijk dat nu ook de mogelijkheid ontstaat om zelf uitdrukking te geven aan en invulling van de democratie, zoals dat al gebeurde door de Shame-betoging en met de bezetting van de NV-A- en PS-lokalen door de Stockholm-groep. Er is dan ook dringende nood aan een links optreden in heel deze crisis. De sp.a is daarvoor echter hoe langer hoe minder een nuttig vehikel, aangezien ze mee deel uitmaakt van het probleem en niet van de oplossing. Ook dat heeft meegespeeld in de beslissing om te breken.

Kodert die beslissing om te breken ook niet in een meer internationale context?

Erik De Bruyn: Natuurlijk. De financiële crisis van 2008 en de hele nasleep ervan heeft alles op scherp gezet. Ook daar zien we weer dat de sp.a. zowel elke kans om te scoren mortuicus heeft laten liggen. Vande Lanotte kwam uiteindelijk niet verder dat het ondersteunen van de verkoop van de bancaire kroonjuwelen aan de Fransen. Daar bovenop zien we nu ook dat die “redding” van de banken uiteindelijk betaald zal moeten worden uit de werkende bevolking, via een enorme besparingsronde. We hebben met de linkerzijde geen tien jaar tijd meer om ons daar op voor te bereiden, en dat is zowat de tijd die de sp.a minstens nodig heeft om haar geloofwaardigheid –eventueel– te herstellen. Vandaar dat we nu moeten breken. Hetzelfde geldt trouwens ook voor de energiecrisis. Enerzijds pikt de olie-ontginning, anderzijds zal de publieke opinie (met de ramp in Japan in het achterhoofd) niet aanvaardt dat er zomaar verder wordt ingezet op kernenergie. Links zou zijn voordeel kunnen doen bij dergelijke situatie. Ik ben ervan overtuigd dat de nood aan energie-efficiëntie van de economie de komende jaren de loonkostencompetitie en de druk van de globalisering voor een stuk zal gaan temperen (transport kost ook energie), waardoor de arbeidersbeweging het initiatief kan herwinnen én de alliantie met de ecologische beweging versterkt

kan worden. Maar de sp.a komt niet verder dan wat gestuntel rond zonnepanelen. Ook dat is voor mij een reden om nu en niet morgen te breken.

Sommigen ter linkerzijde zeggen dat die breuk op zich misschien wel OK is, maar dat ze toch wat te snel en te onvoorbereid werd aangekondigd?

Erik De Bruyn: Dat betwist ik. We hebben sinds augustus 2010 het intern debat binnen sp.a-Rood gelanceerd door een hele reeks van gesprekken te voeren. Uiteindelijk kwamen we daarbij tot de conclusie dat 85% van de leden van sp.a-Rood voorstander was van een breuk met de sp.a. Sommigen daarvan waren ons zelfs al voor en stonden met hun voeten: ze verlieten de partij al eerder. Het is wel juist dat we geen conferentie of congres hebben bijeen geroepen. Maar daar vraag ik begrip voor. Hadden we dat wel gedaan, dan had de beslissing op straat gelegen nog voor ze genomen was. Bovendien wilden sommigen er een fractiegevecht van maken zoals ze dat gewoon zijn. Teveel negatieve energie en tijdwedies. Gezien de eerder genoemde redenen wilden we dat niet.

Breken met de sp.a is een ding, iets nieuws creëren iets anders. Hoe zie je dat?

Erik De Bruyn: Wel, het netwerk dat we hebben opgebouwd met sp.a-Rood is nog altijd intact en dat nemen we mee. Daarnaast is er nu de influx van honderden nieuwe geïnteresseerden. Ons doel is nu om dit alles samen te doen vloeien tot een nieuwe beweging om daarmee het linkse vacuüm in te vullen waarvan in elk geval zowat iedereen het eens is dat het bestaat. Daartoe willen we het debat op gang trekken. We willen dat doen op een open, participatieve manier. De inhoudelijke basis hebben we al, want in februari 2011 hebben we reeds een ideologisch manifest opgesteld met sp.a-Rood. Dat kan dus als vertrekpunt dienen. Later zullen we natuurlijk ook moeten zien hoe we dit alles vorm kunnen geven op het electorale terrein. Belangrijk in dit alles is wel dat we ons niet beperken tot een loutere hergroepering van bestaande (kleine) linkse organisaties. Pas op die organisaties hebben hun merites! Net zoals wij vinden dat het voortraject van sp.a-Rood haar merites heeft. Niemand hoeft daar spijt van te hebben. Alleen, nu moeten we iets anders doen. We moeten als het ware een kwalitatieve sprong proberen te maken

naar een hoger niveau. Politiek op massa-schaal dus, zonder daarom wie dan ook op voorhand te willen uitsluiten.

Veel mensen kijken ook naar de PVDA en naar jouw houding tegenover die partij...

Erik De Bruyn: Dat is niet meer dan normaal. De PVDA is de grootste georganiseerde kracht links van sociaal-democratie en groenen. Ze is dan ook een belangrijke gesprekspartner. Het is gewoon zonder meer zo dat de PVDA een belangrijke rol kan spelen. Of ze dat ook daadwerkelijk kan doen, hangt vooral van haarzelf af. Ik zou het toejuichen, mocht de PVDA zich zelf kunnen overstijgen, door –zonder haar merites te verliezen– op te gaan in iets anders en nieuws dat veel breder en groter is. Voorlopig is dat blijkbaar niet hun koers. Het lijkt er op dat ze de PVDA zelf willen opbouwen tot de linkse kracht. Ik vrees echter dat ze daarvoor teveel geschiedenis meeslepen. Ondanks hun onmiskenbare verdiensten en ondanks de gunstige ontwikkeling in standpunten en functionering van de laatste jaren, vrees ik toch dat zulke koers uiteindelijk zal leiden tot een te beperkte actieradius.

Ons valt bij de PVDA soms ook een zekere volgzzaamheid op tegenover de vakbondsledingen. Zo horen we bijvoorbeeld van de PVDA weinig tot geen kritiek op het ontbreken van een actieplan tegen de komende soberheid. Anderzijds heb jij wel de ‘Oproep tot Sociaal Verzet’ getekend, waarin die kritiek naar voor wordt gebracht.

Erik De Bruyn: Hier zou ik de PVDA toch een beetje in bescherming willen nemen. Ik denk niet dat het aan politieke organisaties is om de sociale bewegingen –waaronder de vakbonden– te dicteren wat zij zouden moeten doen. Als ik kritiek heb op de koers van de vakbondsleding, dan zal ik die uiten, als syndicalist. Ik heb de “Oproep tot Sociaal Verzet” dus getekend als syndicalist. Maar dus niet als politieke beweging. Er is dus in mijn ogen ruimte voor autonomie van de sociale bewegingen tegenover de politieke beweging en omgekeerd.

Sommige standpunten die je inneemt, worden niet door iedereen ter linkerzijde gedeeld. Meer bepaald je standpunten omtrent veiligheid, samenlevingsproblemen en

de hoofddoek. Stel nu dat de beweging Rood! na een interne discussie op die terreinen tot besluiten komt die anders zijn dan je eigen standpunten. Wat doe je dan?

Erik De Bruyn: Eerst en vooral: welk standpunt is op die terreinen ook inneemt, het zal steviger een discussie zijn die ons dreigt te verdelen, eerder dan te verenigen. Maar hoe dan ook, in eerste instantie zal ik –zoals iedereen– mijn eigen standpunt verdedigen en trachten te verduidelijken.

Dat is ook nodig, want er leven ter zake nogal wat karikaturale ideeën. Elkaar verwijten van racisme naar het hoofd slingeren bijvoorbeeld helpt ons niets vooruit. Ik wil het debat trouwens in alle openheid doen en ook zelf blijven openstaan voor de argumenten van andersdenkenden. Zo zal ik bijvoorbeeld binnenkort een gesprek hebben met de mensen van Baas Over Eigen Hoofd! (BOEH). Natuurlijk, je kunt niet blijven discussiëren en uitleggen. Op een bepaald moment moet er beslist worden. Als dan zou blijken dat ik in de minderheid sta, dan zal ik mij als goede democraat uiteraard neerleggen bij de meerderheid. Ik wil wel benadrukken dat het moet gaan om een debat ten gronde. Het mag bijvoorbeeld niet zo zijn dat we in zo'n debat de Islam als uitgangspunt nemen. Je kan dat beter opentrekken tot het secularisme in het algemeen, met alles wat daarbij komt kijken, zoals de rechten van vrouwen, de scheiding tussen kerk en staat, de vrijheid van meningsuiting, enz.

Wat mogen we in de nabije toekomst van de beweging Rood! verwachten?

Erik De Bruyn: Wel, we zijn nu bezig de honderden steunbetuiging te verwerken, een beginselverklaring en de voorwaarden tot het lidmaatschap op papier te zetten. Zodra dat achter de rug is, zullen we al die mensen samenbrengen in vergaderingen. Vanaf dan gaan we allemaal samen vorm geven aan onze nieuwe linkse beweging (lacht).

We kijken uit naar het vervolg! ■

Uitdrijving en repatriëring van Afghaanse hongerstakers

→ door Cecil Massot

Op donderdag 16 juni werden een 60 tal Afghaanse hongerstakers uit een pand verdreven waar ze sinds december verbleven. 25 Afghaanse vluchtelingen werden opgepakt. 8 van hen werden naar een gesloten centrum gebracht. We spraken met Charlotte Forges, een militante Anticapitalistes), die samen met een aantal andere leden na haar schooluren sinds een aantal maanden lessen Frans gaf aan de vluchtelingen.

Kun je jezelf even voorstellen en uitleggen wat je precies deed om de Afghaanse vluchtelingen te helpen?

Charlotte: Ik ben Charlotte, ik ben 20 en ik ben militante bij de Jeunes Anticapitalistes. Met een vieraal mensen gaf ik sinds zes maanden franse les in de Eendrachtstraat, waar de Afghaanse vluchtelingen een pand kraakten. De lessen waren niet echt formeel. Het was ook om met hen wat gesprekken te hebben en hen moreel wat te ondersteunen. In het begin verliepen de contacten nogal moeilijk omwille van het wantrouwen, maar naargelang we elkaar leerden kennen werden de gesprekken ook interessanter. Er namen gemiddeld 40 mensen deel aan de lessen en daarna aten we samen of speelden we kaart. Het gaf hen ook de gelegenheid elkaar beter te leren kennen.

Kun je wat meer zeggen over de personen aan wie jullie les gaven?

Charlotte: De bewoners van het kraakpand waren Afghanen, afkomstig uit diverse steden in Afghanistan. Ze ver-

met allen geprobeerd een geïmproviseerde sit in te organiseren om te beletten dat er mensen werden opgepakt, maar de politie is klappen beginnen uittelen en 3 mensen werden meteen naar het ziekenhuis gebracht. Omwille van de hongerstaking hadden ze praktisch geen energie meer en vielen gewoon flauw. Een aantal Afghanen heeft zich proberen verzetten tegen de klappen die ze kregen, en hierop zijn ze mensen begonnen oppakken. De politie heeft 25 Afghanen opgepakt. Van de 25 werden er 8 naar het gesloten centrum gestuurd om te worden gerepatriëerd. Ik wist zelfs niet dat men Afghanen kon repatriëren aangezien het land in oorlog is, waar het Belgische leger nota bene zelf aan meedoet. Toen ze naar het commissariaat gebracht werden hebben we proberen onderhandelen om hen te mogen zien, maar tevergeefs. Aangezien het over het grootste commissariaat van Brussel gaat, op de Kolenmarkt, en aangezien we met weinig mensen waren had het niet veel zin om ter plaatse acties te organiseren.

Werden er gezinnen uiteen gehaald?

Charlotte: Voor zover ik weet niet. Maar je moet weten dat, aangezien de Regie der gebouwen reeds had laten weten dat ze het gebouw zouden ontruimen van zodra de hongerstaking werd aangevat, er een aantal gezinnen met kinderen preventief vertrokken zijn om dit risico te vermeiden.

Hebben jullie steun gekregen van andere groepen?

Charlotte: Mensen die deel uitmaken van het steuncomité CRER (Coordination contre les Rallies, les Expulsions et pour la Régularisation) dat 5 maanden geleden werd opgericht, waren vandaag aanwezig. Ook de Liga voor mensenrechten heeft in het commissariaat proberen onderhandelen, denk ik. Maar we hebben zelf heel wat mensen en organisaties gecontacteerd.

Plannen jullie nog acties?

Charlotte: Vrijdagochtend hebben een deel van de Afghanen die niet opgepakt werden uit protest het verkeer geblokkeerd aan het kruispunt Louiza, niet ver van hun pand, maar de politie heeft er vlug een einde aan gemaakt. Diezelfde dag zijn we met een groep naar het kabinet van Wathélet, de staatssecretaris voor asiel en migratie, gegaan om gehoord te worden. Drie Afghaanse woordvoerders werden ontvangen terwijl we met de rest buiten

vreedzaam betoogden. Wathélet bleef zich verschuilen achter het feit dat de aflevering van het vluchtelingenstatuut uitsluitend van de Raad voor Vreemdelingenbetwisting. Hierop hebben we terug een sit in georganiseerd waarop we hardhandig uiteen werd gedreven door de politie.

Waar brengen ze momenteel de nacht door?

Charlotte: We hebben donderdag proberen onderhandelen met de kerk Gesu, dicht bij de Botanique, die momenteel ook gekraakt wordt door daklozen, om te vragen of er nog plaats is voor de Afghanen die niet opgepakt werden. Maar de organisatoren van de Gesu waren niet akkoord om hen te ontvangen wegens plaatstekort. Slechts één nacht was mogelijk. Uiteindel-

fotos: www.wahdnews.com/?p=666

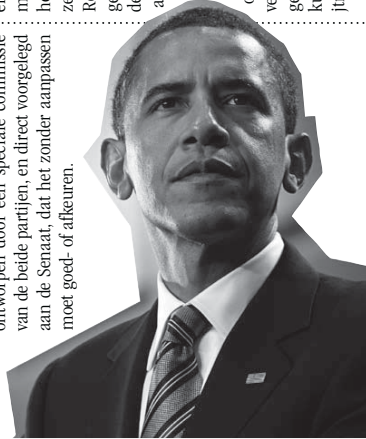
Obama's pact met de Republikeinen is aanval op Amerikaanse arbeidersklasse

— door Mark Kilian

In de VS stemde vorige week een grote meerderheid van zowel Democraten als Republikeinen voor een bezuiniging van meer dan 2 biljoen dollar op de regering: uitgaven van de komende tien jaar. Het betekent de grootste aanval in decennia op de levensstandaard van gewone Amerikanen, voor zowel degenen met een baan als het groeiende aantal werklozen.

De bezuinigingskdeel was de basis voor het verhogen van het schuldenplafond. Dat plafond, nu op 14,3 biljoen dollar (twaalf nullen), wordt periodiek verhoogd omdat de Amerikaanse economie en de staatsschuld nu op korte termijn verder oplopen, maar met de belofte om minder uit te geven in de toekomst. Een bezuiniging van 2 biljoen dollar is onvoorstelbaar groot: het zou uiteindelijk kunnen oplopen tot 10 procent van de Amerikaanse productie.

Door de kraan dicht te draaien voor defensie en binnenlandse uitgaven, wordt onmiddellijk 900 miljard bezuinigd: over 1,2 tot 1,5 biljoen dollar wordt later besloten. Het voorstel daarvoor zal worden ontworpen door een speciale commissie van de beide partijen, en direct voorgelegd aan de Senaat, dat het zonder aanpassen moet goed- of afkeuren.

Werkloosheid

Arbeiders zullen de gevolgen jarenlang ondervinden. En voor werklozen zal de klap nog veel harder aankomen. Er is geen plan om de groeiende werkloosheid aan te pakken. En ook de uitkeringen staan op de tocht. Als je nu werkloos raakt, krijg je 20 tot 26 weken een uitkering. Voor 5,8 miljoen mensen die langer werkloos zijn, is er nu nog een "nooduitkering", maar deze vervalt eind dit jaar. De officiële werkloosheid, nu reeds 9,2 procent, blijft stijgen. En het echte cijfer ligt hoger, omdat mensen het zoeken naar werk opgeven.

Ook op de Medicare en Medicaid gezondheidszorgprogramma's wordt bezuinigt, die arme mensen toegang geven tot zorg. Hoe is nog onduidelijk – mogelijk door het verhogen van de toegangsleeftijd of het afbouwen van subsidies aan individuele staten, zodat zorginstellingen straks geen geld meer hebben. Momenteel zijn van deze programma's 100 miljoen mensen afhankelijk.

De populariteit van Obama is op een all-time dieptepunt. New York Times blogger Nate Silver onderzocht de opiniepeilingen en concludeerde: "Tot grote ergernis van veel Democraten, staat de mix van bezuinigingen en belastingverhoging die Mr. Obama biedt, dichtbij de zelfs iets rechts van wat de gemiddelde Republikeinse kiezer wil, laat staan de gemiddelde Amerikaan." En dat was vóór deze nieuwste megabezuinigingen werden aangekondigd.

Vakbondleiders protesteren tegen het akkoord. Zo riep Rose Ann DeMoro van National Nurses United het Congres op om "baren te creëren en het lijden te verlichten voor de miljoenen Amerikaanse gezinnen die hun zorgnota's niet meer kunnen betalen, hun pensioenen kwijtraken en hun huis dreigen te verliezen."

Chantage

Obama's plannen worden doorgevoerd met dezelfde chantage als in Nederland en Europa: bezuinigingen worden "onvermijdelijk" genoemd, want "we moeten de staatsschuld aflossen." En met als hierblijven de rijken buiten schot. In 2010 groeide het vermogen van de rijken in de VS met 9,1 procent, tot 11,6 biljoen dollar.

Aanvankelijk stelde Obama een bescheiden verhoging voor van de belasting op de topinkomen, zoals deze in de jaren negentig nog bestond. Maar dat voorstel heeft hij gedumpt om een compromis te sluiten met de Republikeinen. Natuurlijk maakt hij zich zorgen over zijn populariteit, maar hij is vooral loyaal aan de heersende elite die zijn verkiezingskas moet vullen.

Mogelijk is zijn voornaamste redding tot op heden dat de Republikeinen nog grotere bezuinigingen in petto hebben.

Deze nieuwe begroting probeert gewone mensen te laten betalen voor de crisis. Maar het zal de problemen alleen verschuiven, niet oplossen. Dit zal de basis vormen voor verdere verdieping van de politieke crisis en meer verdeeldheid aan de top.

Er zijn echter redenen tot optimisme. Weliswaar ging veel persaaandacht afgelopen periode naar de reactionaire Tea Party beweging en haar tirades tegen Obama en "overheidsbemoetenis." Maar in februari protesteerden honderdduizenden arbeiders in Wisconsin wekenlang tegen de aanval op de publieke sector en de vakbonden. Hier haalde die strijd nauwelijks het nieuws, maar in de VS heeft zij arbeiders een nieuw voorbeeld gegeven dat verzet mogelijk en nodig is. ■

Dit artikel verscheen eerder op socialisme.nu

De Arabische lente: revolte of revolutie?

— Een interview met Robert Soeterik

De diverse opstanden in de Arabische wereld hebben een impact die verder gaat dan alleen de eigen regio. Onze Nederlandse vrienden van Grenzeloos spraken met Midden-Oostenkundige Robert Soeterik over de relaties tussen het Westen, Israël en de oude regimes.

De opstanden lekken voor veel mensen als een verrassing te komen, was je ook verrast?

Robert Soeterik: Ja, ik ben er ook door verrast. Je weet dat de verhoudingen eigenlijk permanent onder druk staan en dat de situatie vroeg of laat gaat escaleren. Maar zo massaal? Ik denk dat weinig mensen dit hebben voorzien.

De westerse landen hebben vrijwel tot het einde toe Ben Ali en Mubarak gesteund. Ook op het moment dat de protesten heviger werden en er stakingen uitbraken. Hoe hebben politieke leiders in het Westen de heftigheid van de opstanden zo kunnen onderschatten?

Robert Soeterik: Er zijn flink wat aanwijzingen dat de Verenigde Staten al langer in de gaten hadden dat er hervormingen nodig waren. Men was zich er al van bewust dat de zaak behoorlijk onder druk stond, dat blijkt uit contacten die ze gelegd hebben met – het nieuwe verschijnsel – hoger opgeleide jongeren die door moderne communicatiemiddelen een politiestaat weten te omzeilen en hiermee tot een vorm van mobilisatie weten te komen. Men had wel in de gaten dat er iets aan de hand was, maar de omvang en de kracht van de revoltes zijn onderschat.

Egypte is altijd een belangrijke bondgenoot geweest van het Westen en voor Israël. Kan je beschrijven hoe die band is ontstaan en waar die uit bestaat?

Robert Soeterik: Als je in het algemeen de politiek van de Verenigde

Staten richting het Midden-Oosten wilt begrijpen dan moet je volgens mij ervan bewust zijn dat die politiek steunt op twee belangrijke uitgangspunten. De eerste is toegang tot en controle over de olie- en gasvoorraden. Het tweede uitgangspunt is het veilig stellen van wat wordt gezien als de belangen van Israël.

In de praktijk komen hier de nodige contradicties uit voort. Als je enerzijds toegang wil houden over de grote energievoorraden, dan maakt het niet zoveel uit wie er zit, als je het maar krijgt dat de VS zich verbonden met allerlei regimes die op een vreselijke manier de eigen bevolking eronder hielden. Je kunt iets soortgelijks zeggen over de relatie met Israël. Het uitgangspunt voor de VS was: "wat goed is voor Israël is goed voor het Midden-Oosten."

Je kunt stellen dat Egypte daarom voor de VS ongelofelijk belangrijk is. Egypte is het grootste land in het Midden-Oosten en een belangrijke politieke trendsetter. In de jaren vijftig en zestig beleefde het Arabisch nationalisme haar hoogtijdagen. De belichaming daarvan was de Egyptische president Gamal Abdel Nasser. Egypte was ook een trendsetter toen er juist van het Arabisch nationalisme werd afgeweken. Heel veel landen zijn in navolging van Egypte hun relaties met het Westen gaan verbeteren en intensiveren. Ook militair was Egypte heel lang de belangrijkste factor in het conflict tussen Israël en de Arabische staten. Israël is er samen met de VS goed in geslaagd om Egypte te neutraliseren.

Egypte heeft in 1979 een verdrag met Israël gesloten. Dit was eigenlijk een verdrag tussen het Egyptische leiderschap en Israël, er is nauwelijks draagvlak geweest voor deze vrede. Naarmate Israël, mede door het wegvallen van Egypte als tegenstander, zich meer militaire avonturen is gaan permitteren is dat draagvlak nog verder afgenomen.

Dit verklaart de aarzende houding van de VS ten opzichte van wat er in de Egypte is gebeurd. Men heeft lang de kat uit de boom gekeken. Zodra alles er op

wees dat de opstanden zouden doorzetten heeft de VS de switch gemaakt en heeft het een deel van de Mubarak clan laten vallen. Onder Mubarak heeft Egypte ongeveer 60 miljard dollar aan steun gekregen. Daarvan is 36 miljard naar de Egyptische strijdkrachten toegegaan. De VS ziet in het Egyptische leger een belangrijke steunpilaar om in een nieuw Egypte de zaak toch zo te stroomlijnen dat de relatie met Israël niet onder druk komt te staan.

Wat betekent de regime-change voor de regio?

Robert Soeterik: Als we kijken naar de ontwikkelingen zoals deze zich in Egypte en andere landen voltrekken denk ik dat we nog steeds praten over revoluties en nog niet over revoluties. Er heeft misshien in de hoofden van de mensen een revolutie plaats gevonden in de zin van dat men het aandurfte om de macht te trooseren. Iets waar in een politiestaat gigantische moed voor nodig is. Maar feitelijk heeft er in de Arabische landen geen revolutie plaats gevonden.

Als we over een nieuw Egypte praten dan lijkt het meer alsof er nieuwe mogelijkheden zijn, dan dat deze al verwezenlijkt zijn. Voor het zover is moeten er eerst op institutioneel, juridisch en een beleoed andere niveaus hele grondige wijzigingen plaats vinden. Ik ben er tamelijk sceptisch over of dit daadwerkelijk gaat gebeuren. Ik zie de afgelopen tijd dat men er alles aan doet om bepaalde hervormingen door te voeren, men voelt dat men daar niet onder uit kan. Maar het is eerder "things should change in order to stay the same."

Wie trapt er dan op de rem?

Robert Soeterik: Dat is de lokale elite die delen van oude elites laat vallen, maar die daarmee zelf ook niet zijn vertrokken. Er is geen georganiseerde beweging die hen er op dit moment toe kan dwingen. Dat zou terugblikkend de zwakte kunnen zijn van wat er nu gebeurt. Met alle respect voor wat de mensen tot nu toe gerealiseerd

hebben, maar het vergt toch nog wat meer om institutionele, juridische, politieke en ook economische hervormingen door te kunnen drukken.

Zodra de verhoudingen in bijvoorbeeld Egypte democratiseren en er eerlijkere verkiezingen worden gehouden die meer een weerslag zullen vormen van hetgeen er onder bevolking leeft, dan zal je zien dat ook binnen het parlement en op allerlei niveaus in de regering er een andere houding ten opzichte van Israël ontstaat. Er zal dan minder sprake zijn van een slaafse medewerking aan de politiek van Israël ten opzichte de Palestijnen. Er zal een aanzienlijke verkoeling plaats vinden. Als er meer democratische verhoudingen zullen plaats vinden in het Midden-Oosten en de stem van de bevolking meer gehoord zal worden dan zal dit ook op andere plaats gebeuren.

Maar je kunt de vraag stellen of Israël dit zo erg zal vinden. Israël is een nucleaire mogendheid en weet dat een militaire escalatie van de kant van de Arabische staten niet tot de mogelijkheden behoort. Stel dat er een groter politiek isolement van Israël zou komen, dan kan ik me voorstellen dat Israël hier niet echt wakker van ligt. Omdat er geen militaire dreiging is kan men zich gesterkt voelen in de getto-mentaliteit die men al heel lang in Israël heeft en bijna cultiveert.

Zal een eventuele omslag ook een economische impact hebben op Israël?

Robert Soeterik: Een economische relatie van Israël met de Arabische wereld bestaat vrijwel niet. Egypte exporteert in het kader van het Camp David-akkoord gas beneden de marktprijs aan Israël, maar dat is elders ook wel te betrekken. De handelscontacten in de regio zijn nooit van de grond gekomen. Israël heeft handelscontacten met Europa en met andere delen van de wereld, maar economisch is Israël niet gëntegreerd in de regio. Israël zal ook het economisch effect van een verkoeling niet vrezen. ■

Robert Soeterik is als antropoloog verbonden aan het Middle East Research Associates (MIRA) te Amsterdam en publiceert regelmatig het boek 'Indo-Europese gebieden' in de landinreks van Osjeim North.

Dit artikel verscheen eerder in Grenzeloos. Tijdschrift van onze Nederlandse zusterorganisatie SIP.

→ door Mont Doble

Toen de Tunesische en Egyptische opstanden begin dit jaar aan bekendheid wonnen, werd er door veel Midden-Oostdeskundigen benadrukt dat het onwaarschijnlijk was dat de opstanden zich ook naar Syrië zouden uitbreiden. Inmiddels gaan echter ook in Syrische steden steeds meer mensen de straat op, ondanks de meest bloedige repressie door het regime van Assad. De aanzwellende kritiek uit Washington laat echter zien dat de protestbeweging ook gevaar te duchten heeft uit imperialistische hoek.

De protesten in Syrië begonnen in maart met voorzichtige eisen van democratisering. Het antwoord van het regime was een bloedbad. Naar schatting zijn inmiddels meer dan 1700 mensen door het geweld van het leger om het leven gekomen. Het leger valt systematisch

Opstand, repressie en het imperialisme: Syrië op een kruispunt

stond Bashar al-Assads regering namelijk nog relatief sterk. De macht van het regime werd op twee manieren gehandhaafd.

Aan de ene kant onderdrukte het regime het volk met puur geweld. Sinds 1963 is Syrië in de praktijk een eenpartijstaat. In 1982 werd een opstand in Hama bruto neergeslagen. Daarbij kwamen 20.000 mensen om het leven. Het regime liet de stad met opzet enkele maanden in puin liggen om angst te verspreiden. Elke vorm van politiek verzet werd zo systematisch de kop ingedrukt dat mensen niet meer over politiek durfden te praten. Het regime van Assad genoot ondanks alle repressie echter ook relatief veel populariteit.

Militaire coup

Sinds 41 jaar houdt de Assad-clan het land in zijn greep. In 1970 kwam Hafez al-Assad, de vader van de huidige president, door een militaire coup aan de macht. Hij was deel van de rechiervleugel van de seculiere Ba'athpartij. In de Koude Oorlog werd Syrië bondgenoot van de Sovjet-Unie. De linkervleugel van de Ba'athpartij werd effectief monddood gemaakt.

Net zoals in Egypte werd ook in Syrië het "Arabisch socialisme", een vorm van staatskapitalisme, dominant. Terwijl in Egypte in de jaren zeventig een radicale breuk met dit "socialisme" plaatsvond en Syrië geleidelijk verandering plaats. Dit had belangrijke gevolgen voor de economische en geopolitieke ontwikkelingen.

Op economisch niveau betekende dit dat de staat een sterkere controle over de verdeling van welvaart had. Er zijn verhoudingsgewijs weinig bedrijven geprivatiseerd. Pas onder de huidige president, Bashar al-Assad, vinden er geleidelijk neoliberale hervormingen plaats, die de klassentegenstellingen binnen de maatschappij aanscherpen.

In Egypte bestaat er een sterk ontwikkelde arbeidersklasse. Sinds begin 2000 hebben miljoenen mensen aan stakingen en sit-ins deelgenomen en de arbeidersklasse speelde een sleutelrol in het succes van de Egyptische revolutie. In Syrië heeft de arbeidersbeweging zich nog niet op deze

manier ontwikkeld. Tot nu toe hebben er bijna geen stakingen plaatsgevonden als middel tot verzet.

Geopolitiek

Ook op geopolitiek niveau neemt Syrië een andere positie in dan Egypte of Tunesië. In 1967 bezette Israël onder andere grote delen van de Egyptische Sinaiwoestijn en de Syrische Golanhoogte. Beide landen hadden verschillende strategieën om te proberen hun land terug te winnen. Egypte zette in op directe collaboratie met Israël. In 1978 sloot de toenmalige president, Anwar Sadat, een vredesverdrag met Israël. Daarna was Egypte een belangrijke bondgenoot van de VS en Israël. Dit is een belangrijke reden waarom veel Egyptenaren geen vertrouwen meer in Mubarak hadden.

Syrië heeft echter de directe collaboratie met Israël geweigerd en Palestijnse verzetsgroepen gesteund. Assads regime is daarom een doorn in het oog van het Westen. Het "anti-imperialisme" van Assad is echter puur cosmetisch. Het regime wisselt permanent tussen openlijk confrontatie en informele collaboratie. Zo heeft extreem-rechse Falangisten in Libanon gesteund, en Saddam Huseins invasie van Koeweit. In de "oorlog tegen terrorisme" wordt Syrië door de CIA als detentiecentrum gebruikt. Desondanks voerde Syrië gedeeltelijk een oppositie tegen de hegemonie van de VS in de regio.

Daarbij komt een ander aspect: het gevaar van westerse interventie. Het voorbeeld van Libië heeft laten zien dat een protestbeweging die met harde repressie geconfronteerd wordt het doelwit kan worden van een "humanitaire interventie" door het Westen. Meer dan in Egypte lopen de opstanden in Syrië het risico om verdeeld te raken door verwarring over wat "anti-imperialisme" inhoudt. Zo heeft Hassan Nasrallah, de leider van Hezbollah, openlijk zijn steun voor Bashar al-Assad steun uitgesproken. Hij hoopt hiermee het imperialisme te verzwakken, maar keert zich tegelijkertijd tegen de massale beweging van onderaf.

Anti-imperialisme

Dit geeft iets belangrijks aan over de veranderde machtsverhoudingen binnen de oppositie. In de afgelopen jaren, waarin er nauwelijks politiek verzet in de Arabische wereld plaatsvond, waren groepen als Hezbollah en de Moslimbroederschap belangrijke factoren in de strijd tegen het imperialisme. Maar op het moment dat de massa's in beweging komen verschuift hun bewustzijn naar links. Religieuze organisaties als Hezbollah of de Moslimbroeders krijgen nu een spiegel voorgehouden. Zij gedragen zich conservatief en sluiten niet meer bij de radicaliserende massa's aan.

Hoe moet links zich ten opzichte van de Syrische opstand opstellen? Het is cruciaal om te benadrukken dat het niet gaat om een keuze tussen het "anti-imperialisme" van Assad en steun voor buitenlands ingrijpen. De oplossing kan alleen liggen in de beweging van onderaf, die nu van dag tot dag groeit. Het is ook niet onvermijdelijk dat de Syrische oppositiebeweging en speeltje in handen van het Westen wordt. De eenheid van de oppositie en haar verzet tegen sektarische en etnische verdeeldheid laten zien dat er de potentieel bestaat om onafhankelijk van het Westen een sterke beweging voor sociale verandering op te bouwen.

Tot nog toe is het de oppositie echter niet gelukt een doorbraak te forceren. De relatieve zwakte van de arbeidersbeweging en de dreiging van imperialistische interventie kunnen de beweging in de armen van het Westen drijven.

Wil de beweging resultaat boeken, dan moet zij zich uitheden naar de grote, strategisch doorslaggevende steden Damascus en Aleppo, en tegelijk sektarische verdeeldheid en door het Westen gesteunde groepen in bedwang houden. De demonstranten moeten vechten om het onafhankelijke karakter van hun opstand te behouden. Anders dreigt eenzelfde rampzalige scenario als het Westen in Libië in gang gezet heeft, en delft de beweging in Syrië het onderspit. ■

Dit artikel verscheen eerder op socialisme.eu

Waarom is er honger in de Hoorn van Afrika?

→ door Esther Vitzas

Wij leven in een wereld van overvloed. Er wordt, volgens gegevens van de FAO, de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties, op de wereld voedsel geproduceerd voor 12 miljard mensen, terwijl er op onze planeet 7 miljard mensen wonen. Het voedsel is er dus. Hoe komt het dan dat één op de zeven mensen op aarde honger lijdt?

De voedselcrisis die meer dan 10 miljoen mensen in de Hoorn van Afrika treft, plaatst weer eens een ramp op de agenda waar niets natuurlijk is aan is. Droogte, overstromingen en gewapende conflicten dragen allemaal bij aan het verergeren van een situatie van extreme voedselkwaadaardigheid, maar zij zijn niet de enige factoren die deze verklaren.

De situatie van hongersnood in de Hoorn van Afrika is niet nieuw. In Somalië is al twintig jaar een situatie van voedselonzekerheid. En regelmatig worden we, terwijl we comfortabel op de bank zitten, door de media geïnformeerd over het dramatische effect van honger in de wereld. In 1984 stierven bijna een miljoen mensen in Ethiopië; in 1992 stierven 300.000 Somaliërs van de honger; in 2005 balanceerden bijna vijf miljoen mensen op de rand van de dood in Malawi om maar enkele gevallen te noemen.

De honger is geen onvermijdelijk noodlot dat bepaalde landen treft. De oorzaken van de honger zijn politiek. Wie controleert de natuurlijke rijkdommen (grond, water, zaden) die voor de voedselproductie noodzakelijk zijn? Wie profiteert van het beleid op het vlak van de landbouw en voedsel? Vandaag de dag is voedsel vooral koopwaar en zijn hoofd functie, het voeden van mensen, is op de tweede plaats komen te staan.

De droogte, met als gevolg het verlies van oogsten en vee, wordt genoemd als één van de belangrijkste oorzaken van de hongersnood in de Hoorn van Afrika. Maar hoe is het te verklaren dat in landen als de Verenigde Staten of Australië, die ook perioden van sterke droogte kennen,

weg van het platteland. Een vergelijkbare ontwikkeling deed zich niet alleen voor in landen in Afrika, maar ook in Latijns Amerika en Azië.

De prijsstijgingen van basisgranen is één van de elementen die genoemd worden als oorzaak van de hongersnood in de Hoorn van Afrika. In Somalië, steeg de prijs van maïs en rode sorghum respectievelijk met 106% en 180% in amper een jaar. In Ethiopië stegen de kosten van tarwe 85% in vergelijking met vorig jaar. En in Kenia bereikte de maïs een waarde 55% boven die van 2010. Die prijsstijgingen hebben het voedsel onbereikbaar gemaakt. Maar wat zijn de redenen van het stijgen van de prijzen? Er zijn allerlei aanwijzingen dat speculatie met de voedselgewassen één van de belangrijkste oorzaken is.

De prijs van voedsel wordt bepaald op de beurzen, de belangrijkste daarvan op wereldschaal is de beurs van Chicago, terwijl in Europa het voedsel vooral verhandeld wordt op de beurzen van Londen, Parijs, Amsterdam en Frankfurt. Tegenwoordig gaat het bij het grootste deel van de aankoop en verkoop niet om echte handel in producten. Er is uitgetekend dat, in de woorden van Mike Masters van het hedge fund Masters Capital Management, 75% van de financiële investeringen in de landbouwsector van speculatief karakter is. De grondstoffen worden gekocht en verkocht met de bedoeling om te speculeren en er in te handelen wat uiteindelijk leidt tot een verhoging van de prijs van voedsel voor de eindverbruiker. Dezelfde banken, hedge funds en verzekeringsmaatschappijen die de hypotheek crisis hebben veroorzaakt zijn nu met voedsel aan het speculeren, waarbij ze gebruik maken van de sterk gereguleerde wereldmarkten waar een hoog rendement is te halen.

De voedselcrisis op wereldschaal en de hongersnood in de Hoorn van Afrika in het bijzonder zijn een gevolg van de globalisering van de voedselgewassen ten dienste van privébelangen. De keten van productie, distributie en consumptie van voedsel is in de handen van een klein aantal multinationale ondernemingen die hun belangen stellen boven het collectieve belang en die in de loop van de afgelopen decennia, met de steun van internationale financiële instellingen, de capaciteit van landen in het zuiden om over hun eigen landbouw- en voedsel beleid te beslissen hebben uitgehold.

Keren we terug naar de beginvraag. Waarom is er honger in een wereld van overvloed? De wereld voedselproductie is

sinds de jaren zestig verdrievoudigd, terwijl de wereldbevolking in die periode slechts verdubbeld is. Wij hebben niet te maken met een probleem van voedselproductie, maar met een probleem van de toegang tot voedsel. Zoals Olivier de Schutter de speciale VN rapporteur voor voedselrechten in een interview in El País signaleerde: "Honger is een politiek probleem. Het is een kwestie van sociale rechtvaardigheid en beleid van hervestiging."

Als we de honger in de wereld willen beëindigen is het dringend noodzakelijk om tot een ander landbouw- en voedselbeleid te komen. Een beleid waarbij de mensen en hun behoeften, zij die de grond bewerken en het ecosysteem centraal staan. Er moet uitgegaan worden van wat de internationale boerenbeweging 'Via campesina' 'voedsel soevereiniteit' noemt. We moeten het beslissingsrecht over wat we eten terugveroveren. Om een van de bekendste leuzen van de beweging van 15 mei (de bezetters van pleinen in diverse Spaanse steden) te lenen: er is de noodzaak van een werkelijke democratie nu, in de landbouw en de voedselvoorziening. ■

Esther Vitzas, van het studiescentrum voor sociale bewegingen van Universitat Pompeu Fabra in Barcelona, is auteur van "Del campo al plato. Los circuitos de producción y distribución de alimentos". Van het land op het bord, de keten van productie en distributie van voedsel.

Dit artikel verscheen eerder op socialisme nu

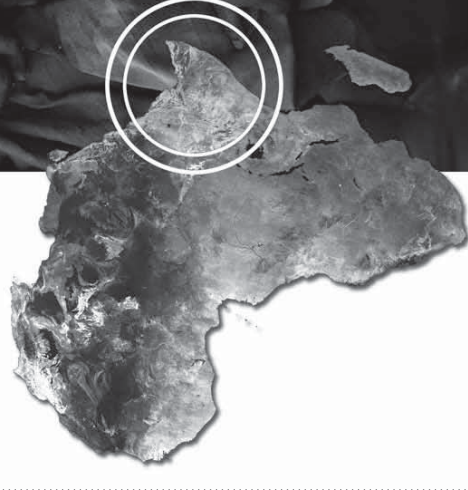

Foto: Robin Hammond / Panos - WW.PASSOP.CO.ZA
fontmagenta95°, Little Shiva

Niet vergeten, niet vergeven! De strijd om de waarheid in Honduras

→ door Ellen Verryt vanuit Tegucigalpa, Honduras

Nog steeds geen enkele gerechtelijke vervolging...

Het openbare ministerie in Honduras heeft tot nu toe nog steeds niemand vervolgd voor de vele moorden op activisten van het Nationaal Verzetfront. Moorden die zich voordeden in de nasleep van de staatsgreep van 28 juni in 2009. Sinds de staatsgreep werden volgens verschillende mensenrechtenorganisaties ongeveer 200 moorden begaan met duidelijke politieke motieven.

Acties van familieleden van slachtoffers samen met het comité van familieleden van vermiste gevangenen van Honduras- COFADEH

Binnen deze context vonden er afgelopen dagen verschillende acties plaats in Tegucigalpa ter ondersteuning van de familieleden van de slachtoffers van de staatsgreep en ter herdenking ook van deze martelaars.

Op dinsdag 26 juli bracht een groep van 11 families, ondersteund door COFADEH een officieel bezoek aan het openbaar ministerie om verder onderzoek op te eisen naar de moorden op hun familieleden. Elke familie presenteerde een petitie aan de speciale aanklager inzake mensenrechten waarin met aandrang informatie vorderingen en opheldering gevraagd werd. In sommige zaken moest er zelfs terug een aanklacht geformuleerd worden omdat dossiers op onverklaarbare wijze verloren geraakten. Geen enkele petitie werd persoonlijk ontvangen door de speciale aanklager omdat deze zich- alhoewel op de hoogte van het bezoek- plots onverwacht buiten de stad bevond. Elke petitie werd onder het wakende oog van COFADEH in ontvangst genomen, ondertekend en bij het reeds bestaande dossier gevoegd.

De zaak van Ilse Ivania Velásquez

Sinds verschillende maanden nu al vraagt COFADEH die de gerechtelijke voogd is van de familieleden aan het openbaar ministerie om informatie te verschaffen over de verschillende lopende zaken. Tot nu toe kregen ze steeds nul op de rekwest. Meer nog, COFADEH heeft verschillende speedacties moeten organiseren opdat de zaak van onderwijzeres Ilse Ivania Velásquez niet gestolen zou worden door het openbaar ministerie. Ilse Ivania liet het leven tijdens een betoging van het Nationaal Front van Volksverzet (FNRP), op 18 maart in San Pedro Sula. Deze betoging werd op geweldadige manier onderdrukt door de ondtroepen en nationale politie.

In deze zaak is er echter geen enkele vordering en het openbaar ministerie probeert de zaak af te wimpelen als een verkeersongeluk. Internationale druk heeft dit afgelopen maand op het nippertje kunnen vermijden. De dochters van de vermoorde onderwijzers vroegen eind mei aan de groep forensische antropologie van Guatemala hen te ondersteunen door het uitvoeren van een onafhankelijke autopsie. De Guatemalteekse mensenrechtensorganisatie heeft hier reeds positief op gereageerd, maar nogmaals blijft het officiële antwoord uit omdat het openbaar ministerie dit moet goedkeuren.

Getuigenis van de familieleden

Tijdens een interview dat ik afgelopen dinsdag had met de dochters van Ilse Ivania Rodríguez, die aanwezig waren op dezelfde betoging waarin hun moeder het leven liet, vertelden ze me het volgende:

"Die dag protesteerden we als onderwijzersakbond voor het INPREMA (de nationale pensioenkas) vanwege het slechte en frauduleuze beleid inzake onze pensioenen. We eisten een onafhankelijke financiële audit. Onze pensioenen verdwijnen met de noorderzon en worden niet uitbetaald. Ook eisten we gratis onderwijs

op zoals onze grondwet het voorschrijft."

"We hadden net tegenover het INPREMA plaats gevat – ik met onze moeder, zuster en schoonbroer. Op een bepaald moment kwamen de ordemachten eraan en zagen we ook de tanks dichterbij komen. Wij maakten allemaal het vredesteekken met onze handen maar toch kwamen ze dichterbij en begonnen ze gasbommen rond te smijten. Ik kon noch vooruit noch achteruit kijken op een bepaald moment. Maar ik zag nog juist dat mijn moeder begon te lopen. Vanaf dat moment geraakten we haar kwijt en wisten we niets meer van haar... Tot iemand ons vertelde dat een gasbom haar hoofd had geraakt en dat ze daarna overleden werd door een auto van het televisieprogramma Hable como Habla."

"Wij vragen een antwoord op onze petitie tot opgraving en autopsie die we op 31 mei presenteerden. Het openbaar ministerie heeft nog niet eens getuigen opgeroepen in de zaak van onze moeder. Zij zeggen dat ze gestorven is toen de auto haar overreed, dat dit de oorzaak van haar dood was. Nu, dat kan alleen een forensische antropoloog bepalen. Die hebben we niet in Honduras daarom onze vraag naar Guatemala toe. Het openbaar ministerie wil dit als een ongeluk behandelen, niet als een mensenrechtenschandaal."

"Wat we ons ook steeds hebben afgevraagd sinds die dag, is waarom op die dag de repressie anderhalf uur vroeger begon dan de moment die ons toegezegd werd om te betogen. Deze schending wordt nu ook onder de mat geveegd samen met al de rest!"

Solidariteitsmanifestatie van het FNRP met de familieleden

Donderdag 28 juli had er een grote solidariteitsmanifestatie plaats met de familieleden van de slachtoffers. Hiervoor werd opgeroepen door het Nationaal Front van Volksverzet (FNRP). Met tienduizenden militanten waren ze dan ook aanwezig... De betoging vertrok vanaf de Pedagogis-

che Universiteit van Honduras (UPN) tot aan het VN-gebouw waar Manuel Zelaya samen met een vertegenwoordiging van de families een brief overhandigde aan de landverantwoordelijke Jose Egueren. De brief is gericht aan de algemeen secretaris van de VN, Ban Ki Moon en vraagt met hoogdringendheid de ogen terug te richten op Honduras en de schendingen tegen de mensenrechten. Deze zijn volgens CoFadeh nooit verdwenen of vermindert, ook niet met de ondertekening van het akkoord van Cartagena op 22 mei. Met dit akkoord werden de deuren terug geopend voor de terugkeer van Honduras naar de OEA het land was immers toegezegd terug genormaliseerd geraakt. Niets is minder waar volgens CoFadeh.

Politiek gevangene van het Lobo-regime Enrique Flores Lanza

De massale opkomst was een stevig hart onder de riem voor de familieleden. Ze getuigden hierover tijdens een persconferentie, gegeven vanuit het huis – tevens gevangenis – van Enrique Flores Lanza. Manuel Zelaya tijdens diens regering. Hij kreeg huisarrest vanaf het moment dat hij voet op Hondurese grond zette op 28 mei, toen hij samen met Zelaya aankwam op de nationale luchthaven Toncontin. Hij wordt beschuldigd van fraude en het uitgeven van overheidsgeld voor publicaties rond het initiatief van de toenmalige legitieme regering van Zelaya om een volksraadpleging te organiseren (Cuarta Ura). Deze geplande volksraadpleging was ook de doorslaggevende reden waarom Zelaya slachtoffer werd van een civiele militaire staatsgreep.

Flores Lanza werd hierdoor ook de eerste politieke gevangene van het Lobo-regime en overduidelijke schending van het Akkoord van Cartagena de Las Indias dat letterlijk in artikel 3 vermeldt dat de terugkeer van ex-president Zelaya en zijn voormalige functionarissen onder voorwaarden van veiligheid en vrijheid moest verlopen. ■

www.resistenciahonduras.net

www.youtube.com/watch?v=6CXTBjZLp4k

Filmijpe waarin te zien is hoe Ilse overleden werd

Ellen Verryt, verantwoordelijke voor Midden-Amerika bij Wereldsolidariteit, verbleef onlangs in Honduras. Ze beoordeelde ons onderstaande getuigenis over de mensenrechtensituatie in het land.

Fotos: Ellen Verryt

Duitsland zegt vaarwel tegen kernenergie... maar niet tegen fossiele brandstoffen

→ door Daniel Tamuro

Alle Duitse atoomcentrales zullen tegen 2022 worden gesloten. De zeven oudste reactoren werden na de catastrofe van Fukushima al stilgelegd. Een andere reactor die regelmatig in panne viel onderging hetzelfde lot. De negen andere installaties zullen geleidelijk aan buiten gebruik worden gesteld, drie van hen – de meeste recente – blijven ondertussen verder produceren tot het einde van de periode. De beslissing, die als onherroepelijk wordt bestempeld, werd door de regering genomen na moeizame interne debatten: de kleine liberale partij en een deel van de CDU/CSU verzetten zich er tegen. Niemand heeft Angela Merkel haar lijn doorgedrukt op basis van een rapport dat aan experts werd gevraagd in de nasleep van Fukushima. Duitsland neemt op die manier het voortouw van een groep Europese landen die beslist hebben om volledig af te zien van atoomenergie, en die ondermeer Oostenrijk, Denemarken, Zweden, Zwitserland, België en Italië omvat (in beide laatste landen is de beslissing echter nog niet definitief.)

De regeringsbeslissing in Bonn betekent een nederlaag voor de patronale pro-atoomenergie-lobby waarin men zeer invloedrijke bedrijven terugvindt: Thyssen dat eist dat “de verbruikers niet meer zullen moeten betalen,” Krupp, BASF, Bayer, Daimler-Benz en de Deutsche Bank.

Een overwinning voor de beweging tegen kernenergie

De anti-atoombeweging behaalt zo een moete overwinning, het resultaat van haar standvastigheid. Sinds de jaren ‘70 van de vorige eeuw strijdt zij zonder ophouden, en zij slaagde er recent nog in om meer dan 160.000 mensen op de straat te krijgen.

De activisten steunen evenwel de regeringsbeslissing niet, omdat zij de inwerkingtreding veel te laat vinden. Volgens Greenpeace b.v. zouden alle 17 reactoren die Duitsland telt al tegen 2015 gesloten kunnen worden, zonder dat het land nood zou hebben aan invoer van elektriciteit (zoals de regering voorziet), als een stoutmoedig plan voor de ontwikkeling van hernieuwbare energie en een verhoging van de energie-efficiëntie wordt aangenomen. Maar het gaat over meer dan louter het tempo: zelfs als de beslissing om uit kernenergie te stappen positief is, moeten we het plan van Merkel blijven bekampen. Het kadert immers volledig in een productivistische logica waarbinnen het onmogelijk blijft om zowel kernenergie als fossiele brandstoffen op te geven. Dat is nochtans de uitdaging waar we voor staan...

De Duitse atoomcentrales verzekeren 22% van de elektriciteitsproductie in het land en de hernieuwbare energiebronnen 18%. Om het opgeven van kernenergie te compenseren zonder de huidige jaarlijkse toename (met ongeveer 2%) van de vraag naar energie in vraag te stellen, zet Angela Merkel niet enkel in op windenergie, zonnepanelen en aardwarmte, maar ook op de bouw van gasinstallaties, steenkool- en bruinkoolcentrales alsook op invoer ten belope van 20% van de behoeften: elektriciteit door waterkracht vanuit noordelijke landen, biomassa uit Oost-Europa, thermodynamische zonne-energie afkomstig van het Desertec netwerk dat zal worden gebouwd in Noord-Afrika... Tegen 2020 moet het aandeel van hernieuwbare energie stijgen naar 35%. Het isoleren van woningen zal verder aangemoedigd worden. Maar de kanselier sluit allesbehalve duidelijk in categorieën het aankopen van Franse, door kerncentrales geprodu-

met 20% vanaf 2020. De werkgeversfederatie van de industrie (BDI) haalt een nog hoger cijfer aan: 30%.

Een ding is zeker: het patronaat is niet zinnens om de rekening te betalen. De vier grootste groepen die de elektriciteitsproductie controleren overwegen zelfs om gerechtelijke stappen te ondernemen tegen de regeringsbeslissing. Om hen te kalmeren, zou deze van de belasting op nucleaire brandstof willen afzien. Een belasting die de staat jaarlijks 2,3 miljard Euro opbrengt. In een poging om de elektriciteitsproducenten te paaten had de regering hen vrijgesteld van de bijdrage (300 miljoen Euro) die zij storten in het fonds voor de ontwikkeling van alternatieve energie.

Er was zeker en vast een mogelijkheid om de centrales vroeger te sluiten dan wat beslist werd door de ploeg van Angela Merkel, en daarbij de uitstoot van gassen met broeikas effect nog meer te verminderen. Hiervoor moeten echter meerdere

voorwaarden vervuld worden: **1)** een belangrijke inkrimping van de elektriciteitsbehoeften; **2)** een nationalisering door een ontgensing van de energiesector, onder democratische controle; **3)** een plan voor energieomschakeling, onafhankelijk van de kostprijs; **4)** het stopzetten van schadelijke en nutteloze productie, met creatie van nieuwe banen voor de werknemers. Het spreekt voor zich dat deze maatregelen door de regering Merkel niet in overweging zullen worden genomen. Integendeel, de agressieve neoliberale politiek beoogt net het omgekeerde, door de groene sector van het Duitse kapitalisme te stimuleren, die een gevecht voor het wereldleiderschap op deze markt levert. Meer bepaald de industrie van zonnepanelen en de automobielsector, die een miljoen euro extra krijgt om nieuwe batterijen op punt te stellen, profiteren hiervan.

Fundamentele keuzes maken...

Het is niet meer de moment om een publiek debat te vragen, of een volksraad-

pleging: men moet onmiddellijk beslissen om deze ongelukscentrales te sluiten en ze zo snel mogelijk stil te leggen, met werk- en loonzekerheid voor de mensen die er tewerkgesteld zijn. In tegenstelling met de “stresstests” is een Fukushima ook in Doel of Tihange wel degelijk mogelijk.

De beslissing van Duitsland om kernenergie op te geven, is een aanmoediging om ook elders de strijd tegen deze levensgevaarlijke technologie op te voeren. We moeten dit echter doen in het kader van een globaal alternatief voor de kapitalistische energiepolitiek. Deze politiek vloeit voort uit het fundamenteel productivistische karakter van deze productiewijze. Enkel een alternatief van het ecosocialistische type laat toe om zowel te stoppen met kernenergie als met fossiele brandstoffen, en het op sociaal rechtvaardige wijze te doen. ■

foto montage: Little Shiva

~~rood~~ Kernuitstap NU!

